

VEAC NOU

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A.R.L.D.S.

12 pagini — 1 leu

In pagina a 12-a:

MAMA IDEALĂ — MIT ȘI REALITATE

DIN SUMAR:

● „Transistoare” fără baterii ● Ce este ma-
teria „degenerată” ● Către ce înclină copiii
noștri! ● Cu visele pe ocean ● Jocul — uce-
nicia inventatorilor.

13

ANUL XXIX
30 MARTIE 1973
(1463)

TINERETUL NOSTRU STUDIOS

Intr-o atmosferă entuziastă, specific tinerească s-au desfășurat zilele trecute lucrările celei de-a IX-a Conferințe a Uniunii Asociațiilor Studenților Comuniști din România. Conferința — for democratic al studențimii noastre — a analizat într-un spirit exigent întreaga activitate a organizației și a stabilit sarcinile ei viitoare, intim legate de făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate.

Tocmai de aceea conferința studențească a reținut atenția întregii opinii publice românești și nu numai a celor pe care-i privea direct, studenții. Într-adevăr, având în vedere rolul tot mai important al științei ca factor al dezvoltării producției materiale și a întregii societăți, formarea noilor generații de intelectuali trebuie să se desfășoare în cea mai perfectă consonanță cu cerințele pe care le ridică evoluția societății socialiste din România, revoluția tehnico-științifică contemporană. Cum se poate realiza cel mai bine acest deziderat major al momentului de față? Cuvântarea rostită de tovarășul Nicolae Ceaușescu de la tribuna Conferinței a răspuns din plin la această întrebare crucială și anume: prin legarea organică a întregului proces de învățămînt cu cercetarea și pro-

ducția — condiție esențială pentru un progres rapid al învățămîntului românesc — prin ridicarea nivelului de cunoștințe generale al tuturor studenților, printr-o înflăcărată conștiință socialistă, patriotică a tineretului studios. Da, numai așa poate dobîndi tînărul intelectual de mine atît cunoștințele teoretice, cit și cele practice care să-i permită ca, după terminarea anilor de studii, să se încadreze imediat și firesc în marele proces de dezvoltare multilaterală a țării. Scrisoarea adresată, la sfîrșitul Conferinței lor de tinerii studenți comuniști Comitetului Central al Partidului Comunist Român, tovarășului Nicolae Ceaușescu cuprinde un angajament solemn care face cinste celor ce și l-au asumat. Tineretul studios s-a angajat să răspundă grijii și dragostei cu care e înconjurat de partid, de clasa muncitoare și de întregul popor, printr-un efort continuu, responsabil, de a-și ridica nivelul pregătirii de specialitate și politice, prin activitatea efectivă în atelierele-școală, în fabrici și uzine, în unități agricole, în școli și instituții cultural-sociale, de a face din întreaga sa muncă și comportare dovada supremă a conștiinței unor fii credincioși ai patriei socialiste, de a-și consacra întreaga ener-

gie și capacitate de muncă creșterii bunăstării materiale și spirituale a poporului nostru, viitorului comunist al României.

Este un angajament care denotă că tineretul nostru studios înțelege bine că a fi student comunist înseamnă a fi pătruns în toate gîndurile și faptele sale de spirit revoluționar, înseamnă a milita fără odihnă pentru tot ceea ce e nou, pentru înlocuirea vechiului care s-a perimat și nu mai corespunde necesităților, pentru reînnoirea, pe baza materialismului istoric și dialectic, așadar pe cale revoluționară, a societății. Admirabilele cuvinte ale tovarășului Nicolae Ceaușescu care a adresat Conferinței studenților comuniști vibranta chemare: „...să nu uitați să vă serviți întotdeauna poporul, să vă serviți patria, să serviți partidul, să serviți comunismul!” au mers drept la inima tineretului studios și uralele puternice cu care au fost salutate au marcat încă o dată hotărîrea studențimii noastre de a-și aduce o contribuție tot mai importantă la înfăptuirea programului de ridicare a României pe noi culmi de progres și civilizație, la făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate, a societății comuniste în România.

CERCETĂRI

„Tropice” la Moscova

Sporirea producției de alimente este studiată atît de specialiști din diverse domenii ale științei, cit și de practicieni. Una din căile care pot duce la un progres cert în această direcție este, desigur, cunoașterea fenomenelor intime ale dezvoltării plantelor.

Mecanismul fotosintezei, de pildă, este încă destul de puțin cunoscut. Dar chiar și puținele lucruri care se știu despre fotosinteză îi îndreptățesc pe specialiști să-și sporească eforturile în acest sens. Căci, plasate în condiții optime, plantele ar putea transforma în substanțe utile circa zece la sută din energia solară, deși de obicei n-o fac decît într-o proporție de 2 la sută.

Avînd în vedere această situație, un colectiv condus de acad. N. V. Tișin din Moscova a făcut timp de mai mulți ani experiențe în vederea creării unui modern climatron, care să-l ajute să găsească cele mai propice condiții în care plantele pot da omului mai multă hrană, mai mult oxigen etc. În momentul de față climatronul este încă în stadiul de proiect, dar în curînd el va începe să prindă contururi nu departe de turnul de televiziune de la Ostanokino. Cele trei pavilioane ale viitorului climatron urmează să adăpostească copaci, tufe și flori din zonele tropicale și subtropicale. Nuci brazilieni, ale căror fructe au un diametru de 20 centimetri, se vor învecina cu arborii de cauciuc, ceaiul de Paraguay va face casă bună cu giganti sequoia din California, eucalipti, mangrove, cedru pitic american etc.

Sub cupolele climatronului se va realiza o climă foarte apropiată de cea naturală. Pentru acoperișurile diverselor pavilioane se vor utiliza materiale transparente care vor lăsa să treacă numai razele din anumite zone ale spectrului și vor micșora la minimum acțiunea efectului de seră. Aerul din vasele încăperi va fi pompat, după

Al treilea model de turism (în fotografie) pe care îl produce în momentul de față Uzina de automobile din Togliatti are un motor de 75 C.P. și poate dezvolta o viteză maximă de 150 de kilometri pe oră. Tabloul de bord, mult modificat față de cel anterior, a fost îmbogățit cu un tahometru pentru măsurarea turajului motorului, un manometru pentru instalația de ungere și un „contor” pentru parcursul zilnic.

Foto: V. Zaseev (A.P.N.)

program, de ventilatoare puternice. Intensitatea curentului de aer va depinde de vreme și de deplasarea Soarelui. Aparat speciale vor asigura umiditatea necesară. Se vor realiza astfel mai multe regimuri de climă. Unul va corespunde, de pildă, cliimei din Oceania unde noaptea este caldă, iar ziua răcoasă, altul cliimei subtropicale ș.a.m.d. În același timp se vor face experiențe și cu diverse surse de lumină, în vederea lungirii zilelor de iarnă.

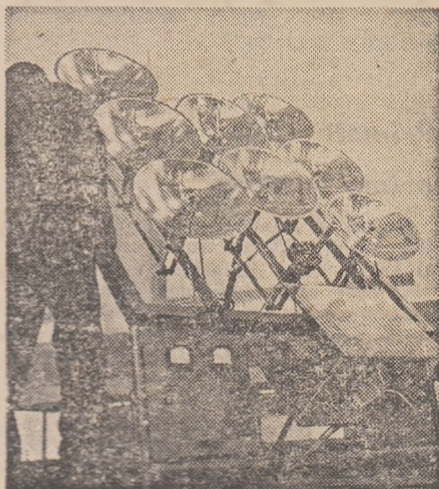
Climatronul va prileji botaniștilor experiențe extrem de interesante. Se știe că în țările calde vegetația este mult mai variată decît în zonele de latitudini medii; ea va putea fi amănunțit studiată la „tropicile” din Ostanokino. După cum climatronul va fi și un fel de „bancă” pentru păstrarea plantelor în curs de dispariție. Cercetînd aceste specii sălbatice, specialiștii vor izbuti poate să imprime și unor culturi de mare întindere cele mai prețioase calități ale lor ca, de pildă, rezistența la frig sau secetă.

monoculare ale viitorului, al căror potențial energetic va fi infinit, vor prezenta amenințarea unei încălziri a atmosferei și, deci, a unei încălziri a cliimei, cu toate consecințele ei. Încît energeticienii încep să se intereseze tot mai mult de problema captării energiei solare.

În Uniunea Sovietică cercetările în acest domeniu sînt conduse activ în mai multe centre de studii energetice, unde sînt căutate diverse metode de transformare directă a energiei solare în energie electrică. Un important aport în această ordine de idei îl aduce energeticienii din Moscova. În Armenia se lucrează mai ales la construirea de cuptoare solare cu temperaturi foarte înalte, destinate a fi folosite la fuziuni de o mare puritate a metalelor,

necesare în multe ramuri ale tehnicii moderne. E vorba de oglinzi uriașe antrenate de mecanisme de orologerie, sincrone cu mișcarea astrului zilei. Fluxul luminos reflectat de o astfel de oglindă cade pe o oglindă parabolică, care concentrează energia asupra cupoului propriu-zis. Fuziunea se poate face sub vid sau într-un gaz neutru.

Cercetări similare se desfășoară și în Uzbekistan, unde mai este studiată și o altă problemă foarte actuală, anume transformarea energiei solare în energie mecanică. Cu alte cuvinte este vorba de crearea de motoare solare. Energeticienii din această republică, ca și cei din Turkmenia, propun acum distilatoare, refrigeratoare și climatizoare care să folosească energia Soarelui. Instalațiile dau un randament cu atît mai mare, cu cit Soarele strălucește mai puternic. Or, e deajuns să amintim că un kilometru pătrat din teritoriul Asiei Centrale receptează o cantitate de energie echivalentă cu cea a Dneprogh-

Heliocentrală

Foto: N. Pașin

sului! În fine, se pare că Soarele și se vor mai putea încredința și alte misiuni ca, de pildă, iradierea semințelor în vederea sporirii randamentului plantelor sau tratarea anumitor maladii.

Ciștigătorii concursului „U.R.S.S. la a 50-a aniversare”

La concursul organizat de Asociația de prietenie sovieto-română, Comitetul Central al Comsomolului și postul de radio Moscova în cinstea celei de-a 50-a aniversări de la constituirea Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste, au fost acordate următoarele premii:

CITE O EXCURSIE TURISTICĂ ÎN U.R.S.S.

1. Bădăluță Constantin — muncitor din Suceava.
2. Grigoriu Claudia — asistentă la Institutul pedagogic din Craiova.
3. Stan Ioan — învățător din Poiana Badului, jud. Cluj.

PREMIILE DE ÎNCURAJARE (în obiecte)

Amariei Iecuşor — satul Briadu, jud. Neamț.

Dragomir Marin — Petroșani.
Elisei Daniel — Botoșani.
Ispas Valentina — București.
Ifrim Constantin — Brăila.
Maranet Irina — București.
Mutu Constantin — Broșteni, jud. Suceava.

Oroș Ion — Brașov.
Peța Vladimir — Galați.
Purdelea Leontina — Pechea, jud. Galați.

Toborschi Roland Ingeborg — Sebeș.
Falcos Petrance — Chirnogeni, jud. Constanța.

Ciobanu Vasile — București.
Ciup Ioan — satul Panevo, jud. Timiș.
Terbea Aurel — București.

Ciștigătorii vor fi înștiințați ulterior, în scris despre modalitățile de a intra în posesia premiilor respective.

SURSE DE ENERGIE

Soarele

intră în acțiune

Frédéric Joliot-Curie spunea că rezolvarea problemei utilizării energiei solare poate fi mai importantă pentru omenire decît imblinzirea energiei atomice. Într-adevăr, instalațiile energetice nucleare de astăzi, ca și cele viitoare, au — în afară de marile lor avantaje — și o seamă de inconveniente. Centralele atomice ridică problema deșeurilor radioactive, iar centralele ter-

Englezul John Fairfax este desigur un aventurier. Dar un aventurier modern, care imbină riscul cu precizia calculului. Mai întâi a vînat jaguari în jungla Amazoniei, a străbătut cu bicicleta o bună parte a continentului american — de la San Francisco pînă în Guatemala — și a coborît pe riurile presărate cu praguri ale Canadei. Următoarea-i „aventură” a fost o călătorie solitară pe Oceanul Atlantic, 4 000 de mile... dar nu cu un laht, nu cu o ambarcațiune cu pinze, ci cu o barcă cu visle, „Britania-1”, de 360 kg și 6,7 m lungime. După trei ani, în 1971, Fairfax a aruncat din nou mînașă oceanului, de astă dată Pacificului.

Dar să-i dăm chiar lui cuvîntul reproducînd, după „Vokrug sveta”, relatarea ultimei sale călătorii.

Acum trei ani, după cea dintîi călătorie solitară cu o barcă cu visle pe Oceanul Atlantic, am jurat să nu mai pun mîna pe rame. Dar cit de repede se uită astfel de jurăminte! Un singur lucru n-am uitat, însă, și anume apăsătorul sentiment de singurătate care mă chinase atunci tot timp l. Încit, în clipa cînd am hotărît să pun iar mîna pe visle și să străbat Pacificul — nu 4 000 de mile, ci 8 000 — l-am propus logodnicei mele, Sylvia Cook, să mă însoțească.

De ce a acceptat Sylvia? Își lăsa acasă părinții, de care era foarte legată, munca ei, într-o Galerie de tablouri și multe altele. Și totuși faptul că a primit n-a fost o surpriză pentru mine, întrucît mă ajutase mult și la pregătirea primei expediții; era o excelentă trăgătoare la rame și făcuse parte timp de 10 ani din echipa unui club cunoscut.

Aș dori să mai adaug că nu porneam în această călătorie pentru a provoca senzație. Era vorba de o expediție serioasă, pregătită minuțios. Timp de un an, eu și Sylvia ne antrenasem susținut, urmînd un program special care cuprinsese, între altele, alergări pe distanțe lungi și un regim alimentar deosebit. Anticipînd puțin, țin să adaug că Sylvia s-a descurcat perfect în toate și chiar a scris o carte cu titlul: „500 de moduri de preparare a peștelui”.

Primele zile, prima furtună

Și, într-o bună zi, pregătirile au fost terminate. Aveam tot ce ne trebuia. O barcă, cu o lungime de 10,5 m, cu excelente calități de navigație, proiectată și construită special pentru călătoria noastră. Echipament de salvare și instrucțiunile de rigoare. Ustensile de prim ajutor. Un cronometru, petrol pentru gătit îmbuteliat în mici baloane, un sortiment variat de alimente uscate sau congelate și o stație de emisie-recepție. Dacă la toate acestea mai adăugăm și provizia de apă și țigări, s-ar putea spune că n-aveam de ce ne teme. Dar chiar de la începutul călătoriei am avut o mare neplăcere.

La 26 aprilie 1971, „Britania-2” a părăsit San Francisco. Vremea era rece și numaidecît s-a declanșat o furtună care a durat 10 zile. Grele zile! Nu puteam trage la rame, încît navigam în derivă, menținîndu-ne de bine-de rău direcția cu ajutorul unei ancore plutitoare, pînă cînd s-a rupt și ea. Am fost măturat de citeva ori de la bord. Sylvia inota prost, de aceea se legase de barcă. Eu însă nu puteam face același lucru; trebuia să-mi păstrez libertatea de mișcare pentru ca ambarcațiunea să nu-și piardă echilibrul. Și în toate zilele acelea mă agățam cînd de o margine a bărcii, cînd de alta, ori mă ascundeam cu Sylvia în mica noastră cabină. Dar și acolo ne ajungeau valurile.

„Britania-2” avea bordurile joase, ca și putem visli mai ușor. Dar din cauza asta eram uzi din cap pînă în picioare, chiar pe vreme calmă. Tremuram ca varga, iar cabina se transformase într-o adevărată baie. Și, ca o incununație a acestor neplăceri, curînd mi s-a defectat și stația de radio. Ne puteam descurca, firește, și fără ea, dar acest lucru a fost ultima picătură care părea să fi umplut paharul. Încît am hotărît să lăsăm la o parte mîndria și să ne întorcem la Los Angeles, unde ne-am fi putut repara avariile. În loc de Los Angeles am fost, însă, purtați de curent spre portul mexican Ensenada, unde am rămas trei săptămîni ca să ne punem la punct echipamentul deteriorat.

CU VÎSLELE PE OCEAN

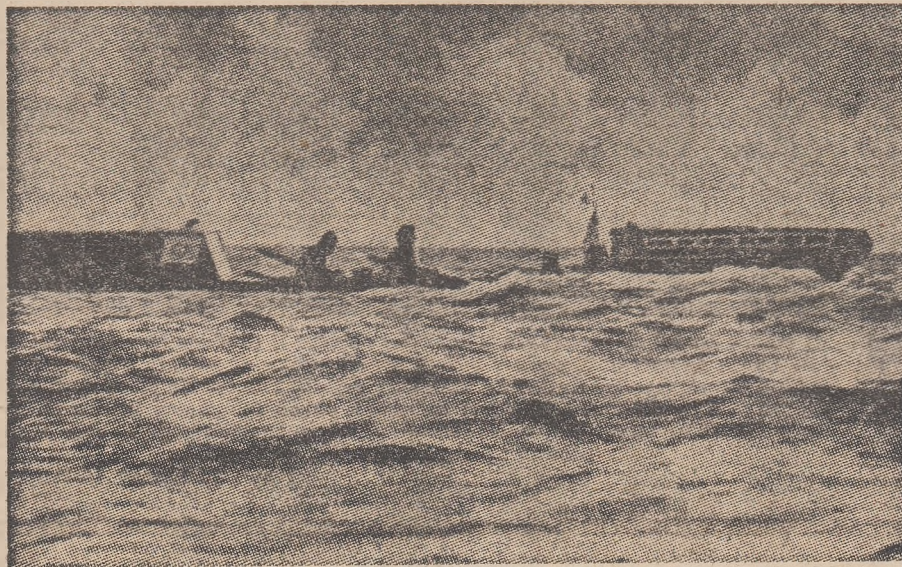
361 de zile și 8000 de mile în Pacific

Cînd am părăsit, în sfîrșit, Ensenada, am început să vislesc, împreună cu Sylvia, cite 15 ore din 24; 10 ore eu, restul Sylvia. Dar nu puteam respecta mereu acest regim. Cînd marea era agitată, navigam în derivă, iar cînd observam că ne abătusem mult din drum, puneam mîna pe visle pînă fixam direcția necesară. Lucru foarte dificil, îngreunat și de roiul de muște de nisip care se ținea de nod din Mexic.

Timp de 105 zile, pînă la insula Washington, am vislit fără încetare. De obicei trăgeam la rame două ore, ne odîineam 15 minute și apoi iar visleam. Cînd era foarte cald în cursul zilei, puneam mîna pe lopeți mai ales noaptea, ca să nu ne deshidratăm or-

cerat zadarnic să ne apropiem de atol dinspre nord-vest, dar fără succes. Pe țarm se adunaseră insulari. Cum nu ne puteau ajuta în nici un fel, priveau curioși să vadă cum avea să se sfîrșească riscanta noastră tentativă. Abia cînd am ajuns la 30 de larzi de ceea ce ni se părea a fi o extremitate a insulei, am văzut că de fapt era proeminența unui recif. Chiar dacă am fi trecut de ea, tot am mai fi avut de purtat o luptă disperată cu vîntul și valurile de-a lungul a 3 mile foarte primejdioase.

Dintr-o privire mi-am dat seama că Sylvia înțelegea la fel de bine încotro ne purtau vîntul și curentul. Cînd te afli în preajma unor asemenea talazuri înspumate, la bordul unei bărci,

In plină cursă

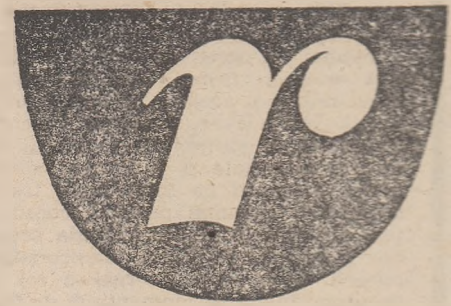
ganismul. Am ajuns în insula Washington din arhipelagul Gilbert la 6 octombrie 1971 și am pornit mai departe abia la 12 noiembrie, mereu escortați de roiul de muște. Din fericire, teama noastră că ne-am putea îmbolnăvi de malarie, care bîntuia atunci în insulele Gilbert, nu s-a confirmat. Dar mai rea decît orice boală a fost, în următoarele două luni, monotonia care ne apăsa. Sărbătorirea Anului nou a fost singurul eveniment îmbucurător înainte de a ajunge în atolul Onotoa, unde am trecut printr-o mare primejdie.

De fapt eu sînt vinovat de ceea ce s-a întimplat în Onotoa. Stația de radio se defectase, iar de aproape două luni eram complet rupți de lume. Trebuia să ne înștiințăm părinții și pe cei care finanțau expediția unde ne aflam, lucru pe care-l puteam face numai în atolul Onotoa.

Știam că un bun marinier nu-și conduce niciodată nava spre un atol de corali din direcția dinspre care bate vîntul. E o curată nebunie să faci așa ceva, mai ales într-un loc necunoscut. Aș fi putut evita primejdia, dar asta ar fi însemnat să vislesc în plus 20 de mile, după ce nu dormisem, nici unul — nici altul, tîm de trei nopți la rînd ca să putem depista la vreme mica fișie de uscat. Încît am preferat drumul cel mai scurt. Cînd ne-am apropiat de atol, am constatat însă că trecera era blocată de uriașe valuri înspumate, semn că drumul era barat de un lanț de proeminente coraligene, prin care nici chiar o ambarcațiune mică ca a noastră nu se putea strecura.

Deși visleam din toate puterile, vîntul ne mîna nemilos spre recife. Nu aveam unde arunca ancora. Timp de trei ore, pe o arșiță nesuferită, am în-

reportaj,
reportaj reportaj,
portaj reportaj repor
taj reportaj reportaj re,
reportaj reportaj reportaj
ortaj reportaj reportaj repo
j reportaj reportaj reportaj
ortaj reportaj reportaj repor
aj reportaj reportaj reportaj

raia să se țină de margine. De fapt barca nu s-a răsturnat numai pentru că apa nu era adîncă. După acest coșmar, insularii s-au apropiat de noi, au ridicat-o pe Sylvia pe brațe, ca pe un copil, și au dus-o pe țarm.

La 7 februarie, după ce a fost bine reparată, „Britania-2” a ieșit din nou în larg. Acum, cînd călătoria se apropia de sfîrșit, totul mi se părea simplu. Poate că de asta am și riscat să înfrunt un rechin. Ori poate că voiam să tulbur puțin monotonia plietăștoarelor săptămîni care trebuiau să urmeze.

O bună bucată de vreme am vînat sub apă. La 21 martie am întîlnit un rechin nu prea mare, căruia nu i-am dat atenție. Dar cînd a cutezat să-mi înșface un pește pe care-l prinsesem, m-am infuriat. I-am descărcat pușca în cap. Harponul s-a înfipt adînc, dar nu fusese prea bine țintit. Și oricît am tras de el, nu l-am putut scoate. În cele din urmă am înșfăcat animalul cu o mîna de branhii, iar cu cealaltă de coadă și așa m-am îndreptat spre barcă. Acolo am scos harponul și i-am dat Sylviei pușca. Împotrivirea rechinelui slăbise, încît ar fi trebuit să-i dau drumul în apă. Dar n-am rezistat tentației de a mă răfui cu el. De aceea am cerut Sylviei cuțitul pentru curățat pește și l-am implintat în bușta fiarei. În toila luptei ne-am afundat iar în mare. Dar la un moment dat rechinul mi s-a smuls din mîna și și-a înfipt colții în antebrațul meu drept...

Făcînd eforturi desperade ca să nu-mi pierd cunoștința, m-am cățărat, cu ajutorul Sylviei, în barcă. Eram amîndoi disperați și acum începeam să mă îndoiesc că expediția avea să se sfîrșească cu bine. Am încercat să recurg la stația de radio, dar aceasta nu mai scotea nici un sunet. Sylvia a pus mîna pe rame și a început să vislească în speranța că aveam să ajungem în Noua Caledonie, aflată la 200 mile depărtare. Dar vîntul nu ne-o îngăduia. Mai aveam o singură speranță, să fim descoperiți de echipajul vreunui vas.

Brațul mă durea cumplit. Mă temeam de gangrenă. Cunoștințele noastre medicale erau insuficiente pentru o traumă atît de gravă. Stăteam tot timpul de veghe ca să nu scăpăm cumva trecerea vreunei nave. Și, ce o culme a tuturor necazurilor, barometrul a început să coboare — primul semn al apropierii unui ciclon...

Acum toată treaba apăsa pe umerii Sylviei. Eu deliram... Dar din nou am avut noroc. Rana nu s-a gangrenat, ba chiar a început să mă doară mai puțin.

„Am mai păcălit o dată moartea”

La 5 aprilie 1972 — se împlinea aproape un an de cînd plecasem din San Francisco — am auzit la transistatorul nostru că eram numiți „obiectivul nr. 13”. „Rugăm toate navele din Marea Coralilor să încereze a descoperi barca cu visle „Britania-2” și să comunice locul unde se află și starea echipajului — John Fairfax și Sylvia Cook”. În aceeași zi am văzut o navă care trecea pe lingă noi la numai 500 de metri. Nimeni de la bordul ei nu ne-a observat însă, împrejurare care ne-a pus pe gînduri. Cîți oameni mor pe mare din cauza condițiilor proaste de vizibilitate de pe vasele care trec pe lingă ei. Dar gîndul că am fi putut fi luați la bordul unei nave înainte de terminarea călătoriei ne repugna. Eram

TURNÉE

Doi dirijori la unison

Mircea Basarab, prim-dirijor al orchestrei simfonice a Filarmonicii din București :

— N-am mai fost la Kiev de mai bine de zece ani, însă căldura cu care ne-a primit atunci publicul ne-a rămas pentru totdeauna în memorie. Am găsit Kievul mult schimbat în bine — a crescut, a devenit și mai frumos, a întinerit. Dar în sala de concert am regăsit aceiași mari amatori de artă, fini cunoscători ai muzicii.

Înainte de a-și încheia turneul la Kiev, orchestra noastră a mai concertat la Moscova și Leningrad, unde i s-a făcut aceeași primire caldă. Am asistat la repetițiile și concertul lui Kirill Kondrașin cu Filarmonica din Moscova, de asemenea am ascultat ultima simfonie a lui Dmitri Șostakovici în in-

terpretarea Orchestrei simfonice de stat condusă de I. Dimitriad. Cu această ocazie l-am revăzut pe cunoscutul compozitor și prieten al țării noastre D. Kabalevski.

Intermezzo cu Mircea Basarab (stinga) și Vadim Gnediș (dreapta)

Dincolo de diversitatea programului, care a inclus compozitori din diferite epoci și stiluri, se simte sudura perfectă a unui colectiv de înaltă clasă, condus de un artist matur, pe deplin stăpîn pe mijloacele sale, dirijorul Mircea Basarab.

Concertul ne-a convins încă o dată că orchestra simfonică a Filarmonicii

de la București este un colectiv de mari posibilități, un organism creator, capabil să exprime cu măiestrie cele mai dificile sonorități polifonice. Arta unor muzicieni atît de mari este întotdeauna un prilej de înaltă desfătare.

Declarații consemnate de V. Vedin

CINEMA

Generalul cenușiu

„Lupta continuă și după victorie” încheie trilogia „Drumul spre Saturn” și „Sfîrșitul lui Saturn”, inspirată din romanul lui Vasili Ardamațki, „Aproape invizibilul Saturn”. Acest ultim episod întregeste portretul și activitatea lui Serghei Krilov, agent al serviciului de informații sovietic, care a reușit chiar din primele luni ale războiului să se strecoare în serviciul de contraspionaj hitlerist.

Filmul „Sfîrșitul lui Saturn” se încheia, așa cum arată și titlul, prin nimicirea rețelei de spionaj naziste și refugiu în vest al supraviețuitorilor organizației „Saturn”, între care se găsea și Serghei Krilov, alias căpitanul Kramer. Ultimele cuvinte ale filmului: „Va trece un an pînă cînd Moscova îi va auzi din nou vocea”, sugerau spectatorilor promisiunea unei noi întâlniri cu neînfricatul erou și aventurile sale palpitate.

Întîlnirea va avea într-adevăr loc. Realizatorii, care și-au propus ferm să reziste tentației repetărilor, rețetelor de succes deja găsite și aventurii de dragul aventurii, își vor pune eroul să evolueze într-un film independent, original, articulat în jurul unui subiect care să atragă, ca și în primele două cazuri.

În cea de-a treia apariție a sa, Krilov-Kramer va avea din nou o misiune foarte dificilă. El va trebui să-l înfrunte pe ex-generalul nazist Reinhardt Gehlen.

Iată, deci, printre personajele imaginare (deci, adevărate, după anumite prototipuri) de Vasili Ardamațki, Mihail

Bleiman și Vilen Azarov, și unul foarte real, cunoscut de toată lumea și care a furnizat deja material pentru numeroase lucrări. „Generalul cenușiu”, „Mina cenușie”, „Superspionul” — iată numai cîteva din supranumele date ex-generalului hitlerist care în

Krilov-Kramer (Mihail Volkov) într-un moment liric cu Sophie Krause (Liudmila Mazakova)

timpul celui de-al doilea război mondial a condus serviciul „Armatele străine din Est”.

Interpretul lui Krilov-Kramer, Mihail Volkov, va trebui să „duleze” cu un partener de elită, actorul estonian Mati Kloopen.

REFLECTOR

Janna Prohorenko și Iuri Kamornii figurează pe genericul filmului „Ușa nezăvoriă”. Este povestea lirică a unor tineri căsătoriți care descoperă prețul dragostei trecînd printr-o serie de încercări.

Eroii filmului muzical „Cincisprezece pagini în culori” sînt tineri muncitori și elevi ai școlilor profesionale din U.R.S.S.

De la „Crimă și pedeapsă” actorul Gheorghi Teratorkin (Raskolnikov) a trecut la o pașnică „Lecție de engleză”.

„Auroră țirzie” — filmul de debut al regizorului Viaceslav Orehov — este un tulburător portret al pictorului autodidact Ivan Nikiforov, care a pus pentru prima dată mina pe pene la 67 de ani.

INTERVIU

Gian Maria Volonté, cetățean al Italiei

Gian Maria Volonté este originar din Milano. Are 40 de ani, părul cărunt și o expresie adesea obosită. Este comunist. O personalitate unică în felul ei în cinematograful italian. Refuzînd spiritul de castă, caracteristic pentru lumea filmului, Volonté nu frecventează recepțiile mondene. Primii spectatori ai filmelor sale sînt de obicei activiștii sindicali, muncitorii, pentru care organizează premiere speciale, înaintea celor de gală. Un om foarte popular în cercurile progresiste și țintă de atac pentru presa de dreapta. Majoritatea filmelor în care joacă Volonté sînt filme de rezonanță socială, politică.

Ca actor, Volonté a început să-și încerce forțele încă din 1951, într-o trupă de teatru care făcea turnee în provincie. Apoi a urmat cursurile Academiei de artă dramatică din Roma. Din clipa aceea a devenit un Sacco invariabil în spectacolul „Sacco și Vanzetti”. Iar după paisprezece ani-avea să-l joa-

ce pe Bartolomeo Vanzetti în filmul lui Giuliano Montaldo.

Pe ecran Volonté a apărut în deceniul al șaselea. Și chiar de la început în două roluri serioase: lider sindical sicilian, asasinat de Mafia, în filmul „Omul cărui trebuie să i se dea foc” al fraților Paolo și Vittorio Taviani și intelectual antifascist, combatant în Rezistență, în filmul „Teroristul” al regizorului Gianfranco de Bosio.

Anul 1968 a însemnat întîlnirea cu Elio Petri. Volonté devine interpret nelipsit în toate filmele lui, începînd cu „Fiecăruia ce i se cuvine”, după romanul lui Leonardo Sciascia.

Atunci la naștere personajul Volonté — luptător împotriva in justiției sociale. Începe să fie plimbat prin tribunale, pe biroul lui se adună tot felul de hirtii oficiale cu conținut neplăcut. Protestul actorului se manifestă în creația lui. În filmele „Anchetarea unui cetățean mai presus de orice bănuială”, „Clasa muncitoare merge în rai” (Elio Petri), „Oameni împotriva”, „Cazul Mattei” (Francesco Rosi), „Atentațul” (Yves Boisset), creează o galerie de tipuri de o mare diversitate. Cărora li se va adăuga rolul lui Antonio Gramsci, militant de frunte al mișcării muncitorești italiene și internaționale în filmul lui Ugo Gregoretti.

— Cînd s-a format complexul de idol care determină poziția dv. față de profesia de actor, care condiționează alegerea rolurilor, a filmelor?

— Nu cred că se întîmplă ca un om să se trezească într-o bună dimineață cu conștiința clară a vocației sale, luminat de o masă de idei strălucite. Ideile își au totdeauna rădăcinile lor istorice, culturale, sociale și se cristalizează treptat, în cursul dezvoltării conștiinței sociale. Eu, de exemplu, am optat încă în anii '50, cînd lucram la Teatrul Mic din Milano. De atunci concepeam teatrul ca pe un teatru politic, mă atrăgeau spectacolele lui Brecht și Piscator.

— Ce sens conferiți profesiei actoricești? Dați intenționat o rezonanță politică fiecărui rol al dv.?

— Există actori care pot fi considerați o personificare a conservatorismului în toate manifestările lor. Alții, dimpotrivă, se află într-un strîns contact cu forțele sociale progresiste, mai ales în clipe de confruntare deschisă între elementele revoluționare și cele reacționare. Cinematograful apolitic este, după părerea mea, o invenție a presei de mină a treia. Teatrul și filmul sînt întotdeauna politice.

— Cum vă pregătiți rolurile?

— Înainte de orice trebuie să știu absolut totul despre omul pe care urmez să-l intrupez, de aceea, cînd lucrez la un rol, casa mea se transformă într-un fel de redacție inundată de materiale conținînd date, cifre, fapte, curiozități etc. Urmează analiza psihologică a personajului și, bineînțeles, munca pe text.

— Folosiți magnetofon, oglindă ș.a.m.d.?

— Niciodată. Eu lucrez rolul analitic, critic. Mijloacele de expresie sînt o consecință a studierii vieții și a sursei literare.

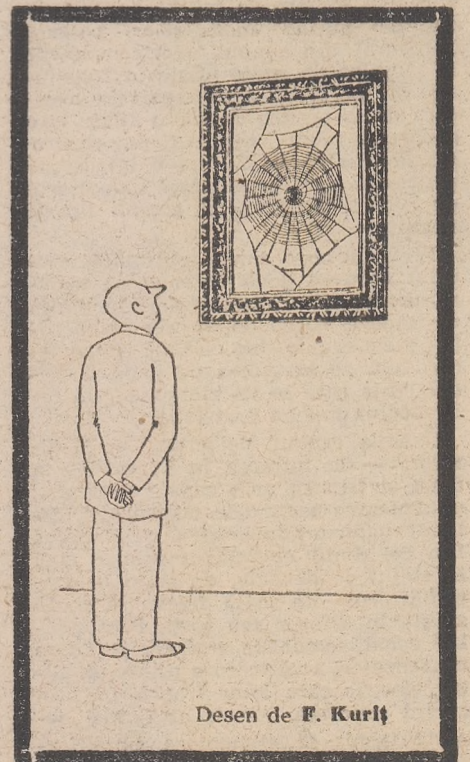
— Ce vi se pare foarte nedrept în realitatea care vă înconjoară?

— Convertirea în bani a posibilităților fizice și intelectuale ale omului. Este, cred, trăsătura cea mai înfrîntătoare a societății burgheze actuale.

— Vă atinge și pe dv. ca actor?

— Sigur. Sînt și eu un membru al societății că oricare altul, un cetățean al Italiei.

(Din „Sovetski ekran”)

Desen de F. Kurlîș

ELECTRONICĂ

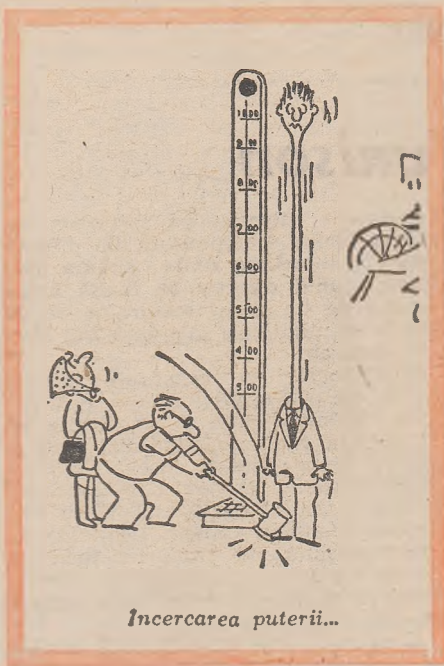
„Transistoare” fără baterii

Cine nu-și amintește de ulmirea și entuziasmul pe care le-au stîrnit acum zece-cincisprezece ani primele aparate de radio cu transistoare alimentate de minuscule baterii? În scurt timp constructorii de aparate de radio au dobîndit însă rezultate și mai impresionante: miniaturizarea semiconductoarelor a făcut pași atât de mari, încît astăzi se pot construi aparate miniaturizate la maximum — care nu mai uimesc pe nimeni! Mai mult, specialiștii în materie afirmă că intenționează să construiască și aparate de radio care să funcționeze fără baterii.

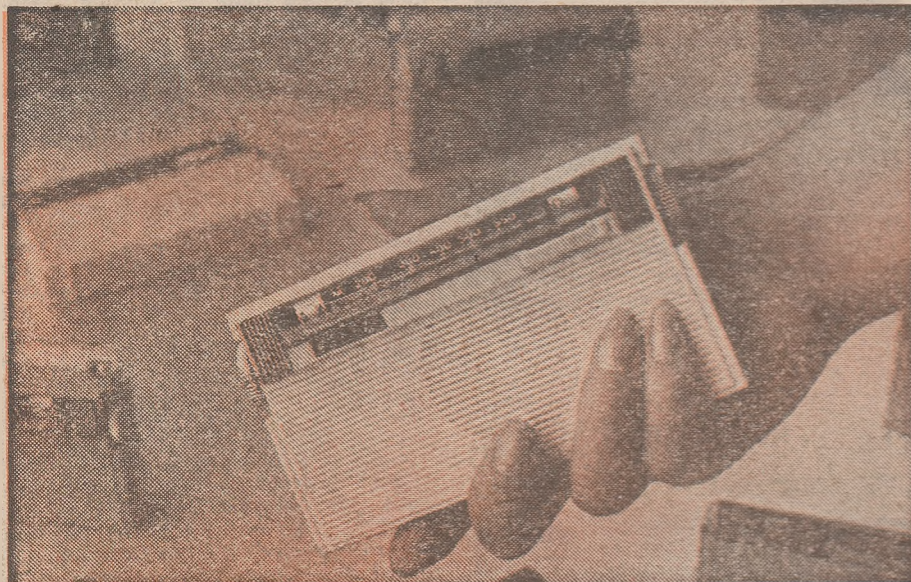
Prototipuri ale unor astfel de aparate există, la drept vorbind, de multă vreme. Ele recepționează, însă, exclusiv emisiuni ale stațiilor locale din imedi-

Ce s-ar întîmpla, însă, în orele cînd stația locală și-ar înceta emisia? Pentru aceste perioade ar fi cuplat un minuscul acumulator montat în interiorul aparatului. În timpul cînd stația ar transmite, acumulatorul s-ar încărca cu curent recepționat de la ea, pentru a putea furniza la rîndul său energie în perioada cînd stația n-ar transmite.

Alimentarea cu energie „din eter” deschide deci perspective ademenitoare. Energia undelor hertziene ar putea alimenta chiar mici emițătoare. Un emițător de pe o radiosondă meteorologică, de pildă, și-ar putea procura energia electrică necesară de la instalații radar. Procedul ar mai putea fi aplicat și la unele aparate folosite în navigație sau în alte domenii. După

Incercarea puterii...

Intr-o bună zi vor funcționa cu energie preluată de la posturile de radio!
Foto: L. Ivanov (A.P.N.)

ata lor vecinătate sau ale unor stații foarte puternice. Nu s-ar putea recepționa, însă, și transmisiile ale unor stații îndepărtate sau nu prea puternice? Se întreabă în ultima vreme constructorii de aparate de radio. Pentru a înțelege mai bine răspunsul la întrebare, să vedem însă mai întîi ce se înțelege prin radioemisiune.

Undele radioelectrice emise în eter sînt unde electromagnetice. Iar emisiunile de radio sînt, de aceea, transmisiile de energie fără conductoare. Aceasta este cheia răspunsului — afirmativ — la întrebare.

Dar cantitatea de energie recepționată de aparatele de radio este extrem de mică în comparație cu cantitatea „furnizată” de stația de emisie. De aceea, stațiile de radio sînt utilizate exclusiv pentru emisia de semnale, nu și pentru transportul de energie fără conductoare.

Utilizarea pe scară tot mai largă a aparatelor cu semiconductoare face posibilă însă și construirea unor aparate de radio cu alimentare electrică „din eter”. Acest tip de aparate ar urma să consume extrem de puțină energie, atât de puțină încît și-ar putea-o „procura” din cîmpul electromagnetic al stațiilor de radio aflate în funcțiune. Ele ar primi așadar energia necesară de la posturile de radio aflate la o depărtare relativ mică. Cîmpul electromagnetic al acestora are o intensitate suficientă spre a satisface necesarul de energie electrică al acestui tip de aparate.

Prevăzut cu o antenă obișnuită, aparatul ar avea două butoane de reglare, unul pentru acordarea pe lungimea de undă a stației de la care ar recepționa emisiunile, iar celălalt pentru acordarea pe lungimea de undă a stației de la care se va alimenta prin intermediul undelor hertziene.

Energia captată de antenă ar fi divizată — la intrarea în aparat — în două și trimisă prin canale separate: unul pentru semnalele transmisei, celălalt pentru alimentarea cu energie. Din cel dintîi energia ar ajunge apoi la etajul de detecție, de acolo în amplificatorul de joasă frecvență și, în sfîrșit, în difuzor sau căști. Prin celălalt canal, semnalele ar fi dirijate spre un redresor, apoi trecute printr-un filtru electric care le-ar transforma în curent continuu. Acesta ar fi mai departe trimis să alimenteze amplificatorul de frecvență joasă.

cum s-ar putea construi și stații portative de radioemisie-recepție, radiotelefoane de buzunar și alte aparate miniaturale alimentate cu energie „din eter”.

FIZICĂ

Lumina își schimbă caracterul...

S-ar zice că cu cît materia e mai asiduu studiată, cu atît devine parcă mai complicată sau, în orice caz, descrierea ei devine tot mai dificilă, mai contorsionată. O sumă de experiențe începute acum cîțiva ani — și comunicate recent — asupra interacțiunii dintre materie și lumină confirmă o dată mai mult acest adevăr.

De la experiențele lui Thomas Young și Jean Fresnel, din secolul trecut, oricine știe că lumina e alcătuită din radiații de unde luminoase. În 1905, Einstein a dovedit însă că lumina nu este numai de natură ondulatorie, ci și corpusculară; anumite experiențe nu puteau fi explicate decît în măsura în care se presupunea că, în loc să fie repartizată pe toată lungimea undei, energia luminoasă e concentrată în anumite puncte: fotonii, aceste pachete de energie luminoasă au intrat astfel definitiv în cetatea științei!

Observațiile făcute de atunci au confirmat că lumina se comportă cînd ca o undă, cînd ca o particulă. Dar acum doi ani, experiențele făcute concomitent în mai multe țări asupra interacțiunii dintre lumină și materie au lăsat să se întrevadă că lucrurile nu puteau rămîne în acest stadiu, iar cercetări ulterioare au confirmat justetea acestei poziții.

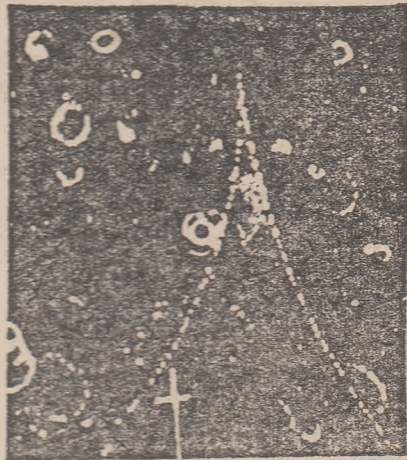
S-au făcut anume două tipuri de experiențe: 1) un puternic fascicul de lumină-laser, adică un fascicul de fotoni, a fost dirijat — într-un puternic accelerador de particule — asupra electronilor accelerați de acesta; 2) grație acceleradorului și utilizînd șocul electronilor pozitivi asupra unei ținte de materie s-a creat un fascicul de fotoni cu energii bine definite care, la rîndul

lui, a fost proiectat asupra unei ținte de materie (cupru, aluminiu...).

În amîndouă cazurile s-a constatat că atunci cînd fotonul are o energie foarte înaltă, el încetează să se mai comporte așa cum o face la energii joase; capătă, anume, caracteristicile unor particule masive care intervin între componentele nucleului atomic.

Fenomenul a provocat mare surprindere, dat fiind că fotonul este o particulă privilegiată: este particula care intervine în toate interacțiunile electromagnetice. La fiecare tip de forțe din univers (forțe electromagnetice, forțe nucleare, puternice și slabe, forțe de gravitație) este asociată și o particulă „vector” a acestor forțe. Dacă doi electroni, de pildă, interacționează unul cu altul, interacțiunea este de natură electromagnetică și cei doi electroni schimbă un foton, care materializează înțiruirea pe care o exercită unul asupra altuia. Fizicienii n-au izbutit încă niciodată să pună în evidență particulele privilegiate reprezentative pentru forțele gravitaționale și forțele nucleare slabe. În schimb le cunosc bine pe cele care unesc foarte puternic particulele constitutive ale nucleului atomic, protonii și neutronii, și sînt răspunzătoare de interacțiunile nucleare puternice: aceste particule sînt mezonii-vectori.

Cînd fotonul este înzestrat cu o energie foarte înaltă, pierzînd natura sa e-

lectromagnetică, el dobîndește caracteristici apropiate de acelea ale mezonilor-vectori. În felul acesta, schema simplă care asociază o particulă vector fiecărui tip de forță pare, însă, a se încurca. Fizicienii explică că fotonul, care este o particulă fără masă, sfîrșește prin a se comporta ca un mezon-vector foarte greu din cauză că, la energii foarte înalte, o parte din energia lui cinetică se transformă, pentru o fracțiune infimă de secundă, în energie de masă. În acest răstimp, extraordinar de scurt, fotonul se materializează într-un mezon-vector care interacționează atunci cu protonii sau neutronii atomilor materiei care servește țintă.

PSIHLOGIE

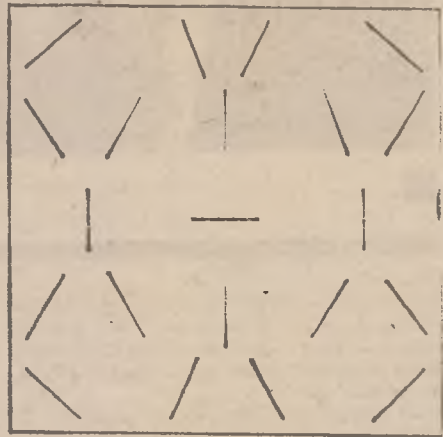
Către ce inclină copiii noștri!

Fiecare om reacționează în felul lui la succese și insuccese, la aprecierile

știința știința știința știința
știința știința știința știința
știința știința știința știința
știința știința știința știința
știința știința știința știința
știința știința știința știința
știința știința știința știința

celor din jur. Pentru ca aceste reacții să fie cît mai corecte, ele trebuie deprinse încă din copilărie. Subaprecierea sau supraaprecierea, la această vîrstă, a propriilor posibilități pot deveni mai firzivi trăsături de caracter. Pentru a preveni formarea unor trăsături negative e bine ca, în afară de simpla observare a copilului în diverse ipostaze, să fie provocate anumite situații care să pună mai bine în lumină o trăsătură de caracter sau alta. Iată un model de „situație” recomandabilă pentru copiii între 6 și 10 ani.

Să arătăm copilului — de la o depărtare de 1,5 metri — desenul de mai jos și să-i cerem să aprecieze din ochi

dacă liniile de pe margine sînt mai mari sau mai mici decît linia groasă din mijloc. Putem chiar să-i stîrnim pasiunea pentru experiență spunîndu-i că dacă face corect aprecierile, arată că are calitățile necesare spre a deveni un bun cosmonaut, chirurg etc. Îi vom arăta, așadar, pe rînd liniile, îi vom cere să le compare și să răspundă dacă cea din margine e mai scurtă, mai lungă decît cea din mijloc, sau egală. După fiecare răspuns îi vom spune dacă a apreciat corect sau greșit dimensiunile liniilor. Iar la sfîrșitul experienței, îi vom întreba care din răspunsurile lui au fost corecte și care greșite. Îi vom mai întreba, de asemenea, cît de mare este diferența dintre răspunsurile corecte și greșite sau dacă numărul lor este egal. Evident, aprecierile noastre la primele răspunsuri ale copilului — rezultînd din compararea liniilor — nu vor fi neapărat corecte, ci cu bună știință vom face în așa fel încît copilul să audă de 10 ori cuvîntul „corect” și de 10 ori cuvîntul „greșit”. Am putea alterna, de pildă, aprecierile după această schemă:

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11
+ + - - + + + - - - +
12 13 14 15 16 17 18 19 20
- + - + + + - - -

Dacă un copil inclină să-și aprecieze obiectiv rezultatele, va spune că răspunsurile corecte și greșite sînt egale sau aproape egale ca număr.

Copilul care e atent mai ales la nereușitele sale va aprecia prin aceeași prismă și răspunsurile, spunînd că cele greșite sînt incomparabil mai multe decît cele corecte. Ceea ce denotă neîncredere în propriile-i forțe. În sfîrșit, un copil inclinat să-și supraaprecieze reușita și care din tot ce-i spun părinții reține numai laudele va spune că predomină răspunsurile corecte.

Evident, nu e cazul să tragem concluzii categorice numai pe baza acestei experiențe. Totuși ea poate fi de

tehnica
tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica

Fără cuvinte

mare folos părinților, în sensul că le evidențiază anumite înclinații ale copiilor și le sugerează cum să procedeze în viitor.

ASTRONOMIE

Ce este materia „degenerată”

Poate fi comprimată apa? Cel mai simplu răspuns la această întrebare este „da”, pentru că materia poate fi comprimată, indiferent în ce stare s-ar afla.

Dar dacă privim lucrurile mai în-deaproape, trebuie să stabilim un fel de „ierarhie”. Cel mai ușor se lasă comprimată materia în stare gazoasă, dat fiind că moleculele din gaze se află la distanțe foarte mari unele de altele. În aerul pe care-l respirăm, de pildă, moleculele ocupă abia 0,1 la sută din volumul total. În consecință, pentru a comprima un gaz trebuie numai să „înghesuim” puțin moleculele — în pofida tendinței la expansiune pe care le-o conferă mișcarea lor neîncetată — micșorând astfel spațiile libere dintre ele. Această operație poate fi realizată și prin efortul muscular al omului. Când umflăm un balon sau o saltea pneumatică, de exemplu, comprimăm aerul.

Atomii și moleculele care compun corpurile lichide și solide sunt însă atât de apropiați între ei, încât nu le lipsește mult ca să se atingă. Mica distanță care îi separă este menținută de for-

putere pentru a o învinge, după toate aparențele, cel puțin.

Să zicem că turnăm o cantitate de apă într-un vas deschis sus, în care introducem un piston exact cit gura vasului. Dacă, după ce a atins suprafața apei, continuăm să împingem pistonul din răspuțeri, constatăm că el nu mai înaintează. Din cauza unor atari situații se spune adesea că apa este „incomprimabilă” și că volumul ei nu poate fi micșorat. De fapt, apăsând pistonul, comprimăm apa, dar prea puțin pentru a putea măsura rezultatul. Dacă folosim însă o presiune mult mai mare (o tonă pe centimetrul pătrat) decît cea furnizată de mușchi, volumul apei sau al oricărui alt lichid ori solid se micșorează suficient pentru ca diferența să devină vizibilă. Pe măsură ce crește presiunea, scade volumul. În acest caz electronii sunt împinși atât de puternic, încît se apropie de nucleu. La presiunea exercitată de un strat de materie cu o grosime de cîteva mii de kilometri și supus unei gravitații foarte mari, respingerea electrostatică dintre electroni dispăre. Electronii nu se mai pot menține pe orbite în jurul nucleelor și sînt obligați să plece. Materia ajunge astfel să fie compusă din nucleu atomice și din electroni care rătăcesc într-o mișcare dezordonată. Nucleele fiind mult mai mici decît atomii, în această materie socotită „degenerată” predomină spațiile goale.

Presiunea din centrul Pămîntului și chiar cea din centrul lui Jupiter, cea mai mare planetă a sistemului nostru, nu este suficient de mare pentru a da naștere la materie degenerată, care există însă în inima Soarelui. O stea compusă exclusiv din materie degenerată poate fi tot atît de masivă ca astrul zilei, dar volumul ei nu-l depășește pe al Pămîntului. Ea este o stea

de 13 km. Dar astronomii socotesc că ea poate fi și mai mult comprimată, pînă la un volum egal cu zero, care — presupun ei — este echivalentul uneia din așa-numitele găuri negre, despre care se discută tot mai insistent în ultimii ani.

ZOOLOGIE

Un mister nedezlegat: orientarea păsărilor

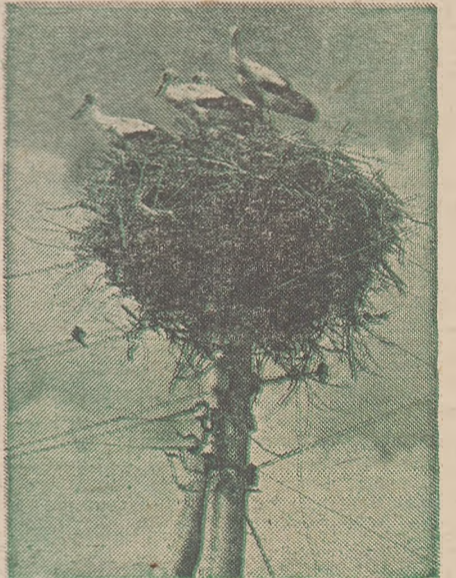
Una dintre cele mai interesante direcții de cercetare ale zoologilor este în ultimul timp studiul orientării păsărilor, respectiv a ritmurilor și „ceasurilor biologice”, care stau la baza sistemelor lor de orientare. Căci — se admite acum — sistemele de orientare ale păsărilor sînt mult mai fine decît cele mai subtile dispozitive electronice utilizate pe navele cosmice. Iar descoperind dedesubturile acestor mecanisme, s-ar putea revoluționa, poate, însăși tehnica astronomică a secolului XX.

Sumarul cercetărilor asupra orientării evocă Arca lui Noe, intrucît foarte multe animale sînt în stare să se deplaseze fără eroare, chiar făcînd abstracție de migrații. Dar laurii se cuvin, fără îndoială, păsărilor. Capturașe și transportate la mii de kiloaștri, ele revin cu precizie la locul de baștină. Se pare că explicația acestui uimitor simț de orientare poate fi dată de anumite puncte de reper de pe sol: caracteristicile peisajului din jurul cuibului, iar pentru marile călătorii, fluviile, țărnișurile, culmile muntoase, care sînt reperate prin largi zboruri de orientare. De asemenea, un rol important, se crede, îl joacă și Soarele; în acest caz ar putea fi vorba de o reacție numită „busolă luminoasă”, direcția urmată de pasăre făcînd un unghi constant în raport cu astrul zilei, de-a lungul deplasării lui aparente. Deși s-ar putea să fie vorba și de o adevărată navigație astronomică, analogă cu cea a marinarilor. Pînă acum, n-au putut fi însă obținute dovezi experimentale despre o navigație bazată pe longitudine și latitudine. Totuși, ipoteza rămîne seducătoare și plauzibilă. Și stelele ajută însă la orientare; studii făcute prin mijlocirea radarului au dovedit extraordinara importanță a migrațiilor efectuate noaptea. Dar uneori zborurile sînt executate și sub nori, sau pe nopți extreme de întunecoase. În asemenea cazuri, socotesc biologii, neputînd vedea nici solul și nici bolta cerească, informația necesară păsărilor ar fi furnizată de direcția vîntului.

La aceste date sînt acum adăugate cîteva privitoare la influența cîmpului magnetic terestru. S-a constatat anume că un porumbel tînăr căruia i s-a atașat un inel conținînd magneti este dezorientat în raport cu altul dotat cu bare nemagnetice. Cu mult interes a fost reținut și faptul că un

porumbel mai în vîrstă, și deci experimentat, n-a fost tulburat în aceeași măsură. Incit e evident, pe de o parte, că același animal dispune de mai multe repere și că acestea sînt ierarhizate. Pe de altă parte, „arta” utilizării reperelor pare să fie cîștigată prin „ucenicie”, nefiînd total în-născută. În această ordine de idei, o foarte interesantă experiență a fost făcută cu o pasăre numită „gălagiosul violet”. Această zburătoare călătorește noaptea și se orientează în raport cu cerul ei. Conform concepțiilor „clasice”, ea ar trebui să „cunoască” de la naștere una sau mai multe constelații care să-i servească drept punct de reper chiar de la prima călătorie, și pe care să le folosească toată viața. O primă constatare a fost însă că păsările adulte nu utilizează în orientare aceleași constelații. Intr-adevăr, dacă într-un planetariu este suprimată o parte a proiecției, din zona stelei polare, păsările sînt dezorientate. Dar, în timp ce unele sînt dezorientate chiar numai prin suprimarea cîtorva stele, celelalte se dezchilibrează abia atunci cînd e astupată o suprafață mai mare. Incit pare greu de crezut că nivelul de variație între indivizi să fie pricinuit de o cunoaștere predeterminată a configurației stelelor.

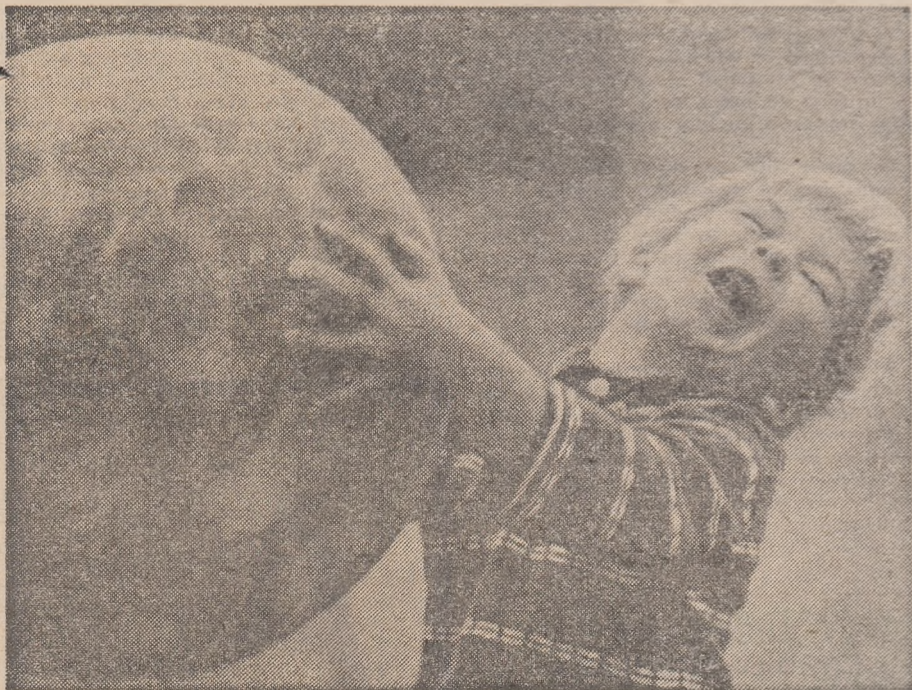
Mai departe, biologii au procedat la experiențe cu pui luați din cuiburi înainte de deschiderea ochilor sau la puțin timp după aceea, și apoi crescuți în voliere artificiale luminate, în același ritm cu natura. După trecerea verii, cînd păsările au început să devină foarte active noaptea, s-a procedat la un prim ciclu de experiențe, cu două grupuri de păsări: unele nu văzuseră pînă atunci stelele, dar celelalte, crescute în aceleași condiții, fuseseră plasate în exterior în luna precedentă. Rezultatul a fost că cele două grupuri s-au comportat diferit: primul a

Întoarsă din lunga migrație, familia de berze e fericită că și-a regăsit cuibul

vădit numai o slabă preferință pentru sud, al doilea s-a orientat mai bine. În următoarele experiențe au fost folosite păsări crescute fără nici o viziune a cerului înstelat și plasate într-un planetariu cu cerul normal, dar lipsit de mișcarea aparentă. În aceste condiții păsările n-au manifestat nici o preferință pentru direcția sud. (De notat că într-un astfel de planetariu păsările sălbatice se orientează foarte bine). Apoi s-a recurs la un grup crescut în condiții identice, dar plasat sub un cer în mișcare. Plasate însă după o lună sub un cer imobil, păsările s-au comportat ca rudele lor sălbatice, adică s-au orientat foarte bine. În fine, o ultimă experiență a fost făcută cu păsări crescute fără să vadă stelele, dar plasate în fiecare noapte, timp de o lună, într-un planetariu cu cerul anormal, în sensul că, în loc să aibă o axă aparentă centrată pe Steaua polară, ei se învîrteau în jurul stelei Betelgeuse. Plasate ulterior într-un planetariu cu bolta normală dar imobilă, păsările n-au știut să se orienteze spre sud. Din această suită de experiențe se poate conchide că o cunoaștere în-născută a hărții cerului nu există, și că rotația aparentă a bolții joacă un rol foarte important în maturarea capacităților de orientare.

Alte experiențe au mai arătat că important pentru orientarea păsărilor nu este un anume grup de stele, ci ceea ce au văzut ele în decursul unei oarecare perioade în jurul axei de rotație a cerului înstelat. De altfel, s-a mai ridicat și o altă întrebare: care este perioada cînd păsările își fac „ucenicia”? Concluzia trasă în urma experiențelor este că învățarea stelelor utilizabile ca repere se produce imediat, înainte de prima migrație, și nu mai poate fi apoi modificată.

La baza ierarhiei: aerul comprimat

ta de respingere a electronilor de la periferia lor. Or, dacă vrem să comprimăm corpul, această forță opune o rezistență mult mai mare decît mișcarea moleculară dintr-un gaz. Mușchii omului nu mai pot dezvolta suficientă

putere pentru a o învinge, după toate aparențele, cel puțin. Sub propria-i gravitație, ea poate continua să se comprime, pînă cînd ajunge să conțină doar neutroni aflați în contact. O astfel de stea neutronică poate posedea masa Soarelui comprimată într-o sferă cu diametrul

Poșta medicului

P.M. MIHAIL — Alexandria, jud. Teleorman: 1) Rostul oricărei „Poște medicale”, înțeles credem de majoritatea cititorilor, nu este acela de a se substitui medicului curant, singurul în măsură a hotărî și a urmări tratamentul cel mai eficace, ci de a ridica nivelul de cultură medico-sanitară, pentru a face din pacienții colaboratori conștienți și activi ai medicilor în toate măsurile instituite în vederea vindecării afecțiunilor de care suferă. Prin urmare, „sfaturile” noastre nu vă scutesc de a solicita medicului confirmarea recomandărilor noastre, făcute pe baza unor simptome ori diagnostice stabilite prin corespondență. 2) Ne bucură interesul cititorilor față de noua noastră rubrică „Medicamente naturale”, în cadrul căreia vom publica periodic noi articole.

ABONAT P.N. — Constanța: PARASCHIVA NICULAE — Ploiești: Majoritatea glositelor (manifestări inflamatorii sau degenerative ale mucoasei linguale) au cauze obscure (poate carențe vitaminice, tulburări digestive, neuropsihice etc.), unele fiind provocate chiar de niște ciuperci (levuri) din grupul Candida. Ar fi indicat deci să asociați la tratamentul local un tratament general cu antibiotice anticandidozice, cum este Stamicina, 12 drajeuri/zi în 3-4 prize (sugîndu-se drajeurile pînă la topire) împreună cu vitamina B₆ și vitamina PP. Ite o fiolă zilnic pe gură, timp de 30 zile, vitamina C 1 g/zi, vitamina A sol uleioasă buvabilă, 100.000 u/zi Pantotenat de calciu, o fiolă la două zile, în serii de 30 injecții. Puteți asocia și un sedativ nervos de tipul Hipnopal sau Diazepam Local. Gargarisme cu Rivanol 1/2.000, badjonări zilnice cu sol acid tricloroacetic 10%, eventual atingeri cu sol. de nitrat de argint 1%.

NICOLETA — Călan, jud. Hunedoara: Creșterea secreției salivare (sialoreea) poate să aibă loc chiar fiziologic, în cursul sarcinii, sau ca o reacție la condimente, fumat etc. Alteori este un simptom care însoțește senzația de greață în unele tratamente medicamentoase cu pitocapină, fizostigmină, iodură de potasiu în fire. În unele afecțiuni bucale, ca: stomatita, intoxicații profesionale cu metale (iod, mercur, plumb, bismut, arsenic), în nevralgiile de trigemen, ca și în unele afecțiuni gastrice și neuropsihice (ca boala Parkinson), hipersecreția salivară e însoțită de ptialism (surgerea salivei din gură). Pînă la stabilirea cauzei vă recomandăm următoarea soluție: Rp. Atropină sulfurică 0.01 g, apă distilată 10 ml D.S. 10 pic. x 3/zi.

POPOVICI COSTEL — Orașul Gh. Gheorghiu-Dej: La genunchi, rotula se poate luxa în afară, în urma unui traumatism direct prin lovitură sau cădere pe genunchi. Pentru a se produce această luxație, trebuie să fie însă prezent și un factor favorizant, și anume dezvoltarea insuficientă a condilului femural extern. Dacă după reducerea manuaală a luxației și imobilizarea genunchiului timp de 3-4 săptămîni în burlan ghipsat luxația recidivează numai intervenția chirurgicală mai poate fi utilă; bine executată, ea nu va duce la anchiloză genunchiului.

C. DUMITRESCU — Com. Mosei jud. Maramureș: „Spuzeala” despre care ne scrieți este o așa-numită eczemă constituțională determinată, la fetușii în chestiune de o diateză exsudativă moștenită dar la care intervin și factori dobîndiți (alimente medicamente etc.). Vor trebui deci eliminate eventualele alimente care provoacă sau întrețin eczema și se va reduce consumul de sare. Ca tratament medicamentos Clorfenoxamină 1-2 prize, eventual desensibilizare alergică. Local: comprese umede cu ceai de mușetel, eventual tamponări cu soluție de nitrat de argint 1%, apoi aplicații cu pasta Lassar: Rp. Oxid de zinc talc, lanolină vaselină părți egale la care se poate adăuga Neomicină 0.5%. Rezultate bune se obțin și cu pomezi de tipul Cornemin sau Locacorten.

IONICA B. — București: După căderea noastră, „ale-ta” dv. este cam exagerată, deși atunci cînd este vorba de sănătatea propriului copil ea are hotărît lucru o latură pozitivă. Cîi privește prescripșul „exces” de penicilină administrat bătelului dv. în cazul unui reumatism mai ales o formă nervoasă cum este aceea: penicilino-terapia preventivă se administrează o perioadă de cel puțin 3 ani de zile. În orice caz ceea ce se impune credem fără întîrziere este extirparea vegetațiilor adenoidale (focar potențial sau real) al infecției reumatice(?). După care aveți toată încrederea în medicii care vor fixa tratamentul postoperator.

DUMITRU IONESCU — Com. Devasalu jud. Mehedinți: Radiografia favorabilă după terminarea cobaltoterapiei demonstrează eficacitatea tratamentului, chiar dacă simptomele persistă încă în tot cazul ne este greu nouă să fixăm de la distanță conduita de tratament pentru viitor sfătîndu-vă să păstrați toată încrederea în medicii care vă îngrijesc. De asemenea puteți încerca o cură de usturoi sau ceapă ale căror substanțe „fitonide” pot ameliora simțitor tusea și celelalte simptome respiratorii.

MIHU GH. NICOLAE — Cimpulung Muscel: Intrucît prima dv. scrisoare nu ne-a parvenit, vă rugăm să reveniți.

Instantaneu luat la dispensarul grădini zoologice din Moscova

MEDICINA DE LA A LA Z

Septicemiile mai sînt periculoase!

Marele pericol al avorturilor provocate este infecția. Detașarea — prin procedee neadecvate sau insuficient de sterile — a embrionului uman în curs de dezvoltare în mucoasa uterină provoacă leziuni și hemoragii. Complicațiile cele mai puțin grave sînt infecțiile localizate. În asemenea cazuri, să le zicem „fericite”, o intervenție chirurgicală și un tratament — local sau general — pe bază de antibiotice îndlătură de obicei pericolul generalizării infecției. Se întîmplă, totuși, ca aceste infecții chiar localizate sau „lichidate în fașă” să lase urme timp îndelungat, sub forma unor afecțiuni ginecologice, cum ar fi metrita, salpingita și sterilitatea. Peste 50 la sută din cazurile de sterilitate feminină sînt consecința unui avort — iată concluzia unei comisii de expertiză instituită de Organizația Mondială a Sănătății.

Dar complicațiile cele mai grave — adeseori mortale înainte descoperirii antibioticelor și a metodelor moderne de reanimare — sînt septicemiile și tetanosul.

Tetanosul este o boală înspăimîntătoare, pricinuită de un bacil numit tetanic, care are proprietatea de a-și „construi” un înveliș protector și în felul acesta rezistă la frig și la căldură. De altfel acest bacil se găsește cel mai frecvent în pămînt, unde se conservă bine.

Cînd bacii pătrunde în organismul uman — datorită unei rîni care poate fi foarte mică, sîngerindă sau chiar nesîngerindă — el își redobîndeste virulența iese din învelișul său protector și începe să secrete toxinele tetanice, care sînt otrăvuri extrem de puternice pentru mușchi și pentru sistemul nervos. Bolnavul de tetanos moare în dureri atroce, după ce membrele îi întepesc, din cauza paraliziei mușchilor aparatului respirator. Tetanosul numit „post abortum” (pentru că survine după un avort provocat) se constată mai frecvent la femeile care avortează după metode „băbești” încălcînd legea care interzice aceste practici.

Într-adevăr, introducînd un corp străin în uter acesta se contractă. Contractația declanșează expulsiunea produsului de concepție adăpostit în mucoasa uterină. Rădăcina de pătrunjel, unul din leacurile băbești folosite de femeile înopiate pentru provocarea avortului fiind prost spălată poate genera tetanosul. Odnioară, acești procedee abortiv aveau consecințe fatale. Astăzi, cei drept se poate salva un număr destul de mare de bolnavi de tetanos, grație unei tehnici complexe și costisitoare de reanimare, practică în clinici medicale special amenajate.

Femele sînt mult mai expuse la contractarea tetanosului decît bărbații, poate și din cauza faptului că nu sînt atît de des vaccinate ca bărbații împotriva acestui bacil. Copiii de la trei luni în sus sînt acum vaccinați cu un triplu vaccin care are eficacitate și contra tetanosului. Cum însă imunitatea nu ține timp îndelungat este bine ca ei să fie revaccinați la fiecare cinci ani.

Dar pe lîngă tetanos (care a devenit din ce în ce mai rar datorită progreselor medicinei și educației sanitare a

maselor) mai există o complicație mortală a avortului clandestin: septicemia.

Chiar și în zilele noastre septicemiile provocate de avorturi sînt, din păcate, destul de frecvente. Și mai sînt încă mortale într-o proporție de aproximativ 30 la sută. Septicemiile sînt infecții generalizate ale organismului, datorate unor microbi ce pătrund în sînge; de cele mai multe ori sînt provocate de stafilococi sau streptococi.

Complicațiile septicemiei sînt întotdeauna grave. Multe bolnave rămîn — în cazul în care viața le e salvată — cu o gravă insuficiență circulatorie, necesitînd un lung tratament în centre de reanimare. Altele rămîn tot restul vieții cu o insuficiență renală cronică și trebuie să se supună dializei extrarenale, procedeu tehnic cu ajutorul căruia sîngele — printr-un aparat special — este epurat de toxinele ce le conține. Există și septicemii care nu reacționează însă la antibiotice. În aceste cazuri febra persistă și pînă la urmă trebuie recurs la extirparea uterului, ceea ce distruge orice speranță de a mai avea vreodată copii.

CINE AR FI CREZUT ?

Surprize

O experiență făcută pe 600 de copii a permis să se constate că consumarea gumei de mestecat, care conține trimetofostat de sodiu, face să scadă simțitor numărul cariilor dentare.

În cazul cînd cercetări, încă în curs, asupra rolului grăsimilor animale în bolile canceroase s-ar dovedi pozitive, produsele lactate ar risca să fie supuse aceleiași obligații ca și țigările. O etichetă ar trebui să avertizeze atunci consumatorul asupra pericolului la care s-ar expune consumîndu-le!

O nouă metodă de diagnostic și tratament, asemănătoare cu acupunctura, își propune să caute la nivelul pavilionului urechii externe, a cărui formă aminteste pe aceea a embrionului, zonele dureroase corespunzătoare diferitelor organe ale corpului. Metoda a căpătat numele de auriculoterapie.

PROFILAXIE CARDIOVASCULARĂ

Știați că...

...Un singur popor din lume se poate lăuda cu o scădere — de 14 la sută — a mortalității datorită bolilor de inimă? Este vorba de japonezi. Dar dacă ei sînt în mai mică măsură victime ale

esculap
esculap esculap
sculap esculap escula
lap esculap esculap esu
esculap esculap esculap
culap esculap esculap escu
p esculap esculap esculap e
sculap esculap esculap escula
lap esculap esculap esculap e

bolilor coronare și ale altor de temutului infarct miocardic, bat în schimb recordul mondial al deceselor provocate de afecțiuni cerebrovasculare. Ceea ce în limbaj comun se cheamă atac de apoplexie, accident care nu este o complicație a arteriosclerozei, ca, de exemplu, infarctul miocardic, ci a hipertensiunii arteriale.

Cauza? Japonezii consumă, în general, mai puține grăsimi decît europenii sau americanii, dar mîncîcă în schimb mai sîrat. Or, dacă grăsimile favorizează apariția infarctului, sarea înlesneșe condițiile apariției hipertensiunii, cu altî mai mult, dacă consumul exagerat de sare începe din copilărie.

...S-ar putea ca fenomenul scăderii procentului de hipertensivi în Europa să se datoreze, în afara consumului de alimente mai puțin sîrate, împrejurării că hipertensiunea este mai des controlată? Europeanii au înțeles, pare-se, primejdia acestei anomalii a presiunii sanguine și o reglează grație medicamentelor care o pot menține la un nivel normal. Într-adevăr, statistici recente au arătat dublarea în ultimul deceniu a cantităților de medicamente hipotensive produse de industria farmaceutică europeană.

...Supraalimentația este, în mod sigur, unul din factorii de risc pentru producerea infarctului miocardic? S-a izbutit a se provoca pe cale experimentală depozitarea de grăsimi pe arterele animalelor, dîndu-le pur și simplu o mîncare abundentă, prea abundentă chiar și prea grasă.

În anumite țări, arterioscleroza este necunoscută în pături sărace ale populației, dar a început să apară în clasele înstărite. Japonezii sînt, după cum am văzut mai sus, mai puțin predispuși la arterioscleroză, dar devin mai repede arteriosclerotici cînd emigrează în Hawaii sau în Statele Unite, adoptînd felul de alimentație bogată în grăsimi din aceste țări.

...Statistici ale societăților de asigurare au relevat efectul agravant al obezității asupra diverselor boli și, în special, asupra afecțiunilor cardiace? Obezii mor în genere tineri. Ca atare trebuie să ne supravagem greutatea în cazul cînd observăm tendința depășirii limitelor normale, corespunzătoare înălțimii noastre. Viata sedentară este, cu siguranță, un factor care predispoze la infarct. Se recomandă deci a nu se neglija exercițiile fizice care constituie o adevărată terapie preventivă. Chiar și după apariția unui infarct, exercițiul fizic trebuie, în genere reluat după scurt timp. De data aceasta, însă, trebuie cit se poate de bine controlat pentru a nu dăuna inimii.

ANDORRA

O călătorie în timp, mai degrabă decât în spațiu

După ce am trecut de postul de grăniceri spanioli am intrat direct în Andorra, țară care nu are grăniceri și armată proprie. Ci numai 16 polițiști care supraveghează respectarea regu-

tului te transportă parcă, în genere, în plin ev mediu; faci parcă o călătorie în timp, nu în spațiu.

Cea mai puternică instituție din Andorra este — după părerea proprietarului hotelului „El Consul” care, în timp ce-mi inscria în registru datele din pașaport, mi-a dat și sfaturi unde și cum să-mi petrec seara — „Sindicato d'ini-

Andorra la Vieja, capitala

lilor de circulație, dar cărora le place încosebi să se întretină cu străinii veniți de departe. Spaniolii și francezii nu sînt socotiți străini, întrucît statutul Andorrei prevede că țara este condusă de doi prinți: unul spaniol (un episcop), care se ocupă de problemele religioase și altul francez (președintele Franței) — care reprezintă Andorra în relațiile cu alte țări.

După Sant Julia de Loria, al treilea oraș ca mărime din principat: 40—50 de case de-a lungul șoselei, dintre care cel puțin 25 sînt hoteluri, baruri și restaurante, iar parterele tuturor celorlalte adăpostesc magazine — drumul a început să urce puțin, apoi a făcut o buclă și am ajuns la Andorra la Vieja, capitala principatului, ivită parcă din stîncă și înconjurată de piscurile înzăpezite ale Pirineilor. Orașul pare la prima vedere dispus haotic. Casele de pe crestele stîncilor par niște jucării, așa de sus s-au căfărat. Și la fel de minuscul pare și marele teren de fotbal care se vede în vale, pe malul strîm-tului și vijeliosului rîu Gran Valira.

Andorra vine de la două cuvinte iberice care înseamnă: „foarte înalt” și „fier”. Mai există și o altă veștune — celtică: „an” — „a sufla”, „a bate” și „dorr” — „ușă”, cu alte cuvinte „uși prin care bate vîntul”. Versiune bineînțeles justificată, întrucît Andorra este într-adevăr deschisă vînturilor care suflă dinspre Atlantic și Mediterană, iar între răsărit și apus există o netă deosebire climatică: cînd în capitala principatului plouă, de exemplu, la hotarul estic cu Franța ninge. Pe de altă parte trebuie luată în considerare și versiunea iberică, întrucît odinioară singura activitate industrială a Andorrei era extracția fierului. De altminteri, vizitarea capitalei principa-

rului hotelului „El Consul” care, în timp ce-mi inscria în registru datele din pașaport, mi-a dat și sfaturi unde și cum să-mi petrec seara — „Sindicato d'ini-

ciativa”.

— Adică? l-am întrebat curios.

— E Biroul de turism din Andorra. Președintele lui, domnul Casimiro Aradjalla Duro, e foarte cunoscut aici. În primul rînd e de naționalitate andoreză, apoi vorbește catalana, limba noastră de stat și, în sfîrșit, secretara lui, Rosa Jordan, a fost în Anglia, unde trebuie să călătorești cu avionul.

Ultimul argument m-a convins definitiv că „Sindicato d'iniativa” este, într-adevăr, o instituție puternică, întrucît băștinașii Andorrei n-au văzut pînă acum nici avion, nici tren — deoarece pînă la ei se poate ajunge numai cu automobilul (sau călare pe potecile de munte, dar acest lucru și-l pot permite numai oamenii foarte bogați).

Marea popularitate a președintelui Biroului de turism se explică prin împrejurarea că locuitorii principatului — în total 21 452 — își cîștigă existența exclusiv din turism și din comerțul

scutit de taxe vamale. Compoziția națională a populației e cît se poate de interesantă: andorezi autentici, cu alte cuvinte oameni care vorbesc catalana, sînt numai 6462, spanioli 13 035, francezi 1302, iar restul de alte naționalități.

Am ajuns la Biroul de turism cu 10 minute înainte de închidere. Doamna Rosa Jordan nu era acolo, în schimb domnișoara Pilar Montana mi-a explicat amănunțit tot ceea ce se spune de obicei străinilor: unde și cum se fac cumpărături bune și ieftine, cum se poate ajunge la localurile de noapte, cu cît e plătit pe oră un antrenor de schi, cum se obțin permise pentru vînat iepuri și capre, ba chiar și urși (deși ultima dată cînd a fost zărit în Andorra un urs a fost acum 20 de ani, vînătorii de urși i se face atîta publicitate, de parcă ar fi îndeletnicirea preferată a locuitorilor în timpul lor liber) și cum se poate ajunge pînă la cele mai celebre monumente istorice — șapte la număr — din țară.

La Galerile de artă — o mică încăpere de lemn din Andorra la Vieja — am discutat mult cu pictorul Jaime Puch.

— Sînt andorez, limba mea e catalana și penelul tot catalan — mi-a spus el. Iubesc mult soarele, și munții, și zăpada de pe piscuri, mai cu seamă primăvara, cînd devine albastră ca cerul, dar turiștii doresc să le fac portrete în costume de schi. Ei vor să fie frumoși și tineri, înțit trebuie să-i pictez așa; natura o pictez iarna, în decembrie, cînd de obicei nu e încă zăpadă. Dar ca să-mi pot permite să imortalizez natura, trebuie mai întîi să pictez vitrine de magazine și să fac copii după Cezanne pentru baruri, întrucît proprietarilor le place, nu știu de ce, să aibă în localurile lor tablouri de Cezanne.

Andorra la Vieja este, cred, cel mai curat și mai îngrijit oraș din cîte am văzut pînă acum. Acolo bîntuie perma-

nent o adevărată epidemie de curățenie: dis-de-dimineață, vitrinele numeroaselor magazine sînt șterse cu atîta sîrg, încît strălucesc orbitor în razele puternice ale soarelui. Dealtfel în Andorra e pretutindeni ordine, chiar și în felul cum sînt informații vizitatorii străini despre organizarea țării. Mai întîi și se vorbește despre stat, apoi despre cei doi prinți și despre cele trei riuri: Gran-Valira, Valira du Nord și Valira d'Orian. Apoi despre cele patru poduri, cinci biserici, șase parohii — diviziuni administrative ale țării, iar în cele din urmă se face o scurtă prezentare a celor șapte evenimente mai importante din istoria și economia micului stat din Pirinei.

Victor Hugo a scris pe vremuri: „Pirinei sînt o țară de contrabandiști și de poeți”. Contrabanda înseamnă acolo, mai ales, tutun. Căci în Andorra aproape toată lumea fumează, chiar și elevii de 15 ani ai celor două școli — una spaniolă și cealaltă franceză. În schimb Andorra nu are decît un singur poet, care este fidel limbii, obiceiurilor și istoriei poporului său. Nu există nici o editură, nici un teatru, nici o sală de concert, iar biblioteca este foarte săracă. După cum nu există nici un institut de învățămînt superior, școală sau liceu de specialitate.

Am trecut în Franța pe la granița estică. Era zăpadă și schiori bronzăți coborau din munți repede și zgomotos. Cînd ajungeau în orașel, intrau în baruri sau magazine. Începuse să se întunece și amurgul era frumos, cum de altfel totul e frumos acolo. Turiștii invadau localurile de noapte, andorezii preparau cina pentru ei, vindeau aparate fotografice fără taxă vamală și suvenir, iar pictorul Jaime Puch, cătărat pe o stîncă, lucra mai departe la tabloul lui: „Amurg” și privea luminile care se aprinseseră pe versantele munților.

I. Semionov

— Bătrine! Cine a comandat aici nisip?

Desen de Alexandr Morev

• repere • repere • repere • repere • repere •

Dacă nu se vor lua măsuri urgente și eficiente, în anul 2000, estimează specialiștii, Venetia nu va mai putea fi locuită. În 1961, orașul avea 190 953 de locuitori, cifra care a scăzut, în 1963, la 127 819. Acum „perla Adriaticii” are o populație de numai 115 000 de locuitori. Un număr de 16 000 de apartamente aflate la parterele clădirilor sînt inundate periodic, înșit au fost părăsite de locatari. Jumătate din cele 60 de mari inundații care au lovit Venetia în ultimul secol au avut loc după 1960.

tustanele sînt alcătuite din cîteva mici zone izolate geografic una de alta și aflate pe terenurile cele mai secetoase și mai neexplorate. În aceste rezervații trăiesc acum circa 7 milioane de africani: restul de 8 milioane locuiesc în zona „albă”, dar sînt totuși socotiți cetățeni ai diverselor bantustane, deși mulți dintre ei n-au călcat niciodată pe teritoriul acestora.

Asupra orașului Sydney s-a abătut recent un vînt puternic, luseit de descărcări electrice și ploi torențiale. Din cauza furtunii, postul de radio a fost avariat. Dar imediat ce a fost repus în funcțiune, buletinul meteorologie transmis, la începutul primelor știri, suna astfel: „Acum în oraș este o vreme călduroasă, se observă doar o ușoară nebulozitate care mai atenuează arșița. Sînt posibile ploi slabe”.

Profesorul Richard Eakin de la Universitatea din Berkeley (S.U.A.) se prezintă de multe ori la catedră travestit în funcție de tema prelegerii. Cînd a abordat problema circulației sanguine, de pildă, a apărut în fața studenților îmbrăcat și grimat ca William Harvey, un medic englez din secolul XVII care a descoperit circulația sanguină. Poate că în felul acesta studenții vor înțelege mai bine lecțiile — a declarat profesorul.

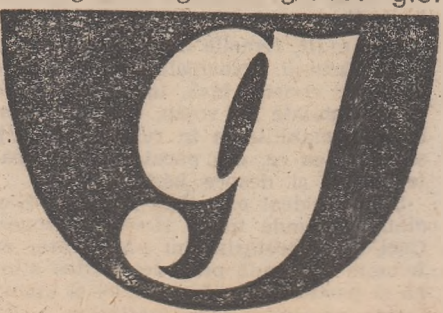
Frecvențele deturnări de avioane au determinat autoritățile și administrația aeroporturilor americane să ia măsuri excepționale contra piraților aerului. Ele utilizează în special detectoare care repercează obiectele metalice pe care călătorii le au asupra lor sau în bagaje. Într-o zi, pe aeroportul din Buffalo, detectorul a „demascat” un bătrîn. Dar asupra acestuia nu s-au găsit nici arme, nici obiecte metalice. Și totuși detectorul nu se înșelase; călătorul și-a amintit că, în timpul primului război mondial, a fost rănit de o grenadă și că mai avea în corp o schiță.

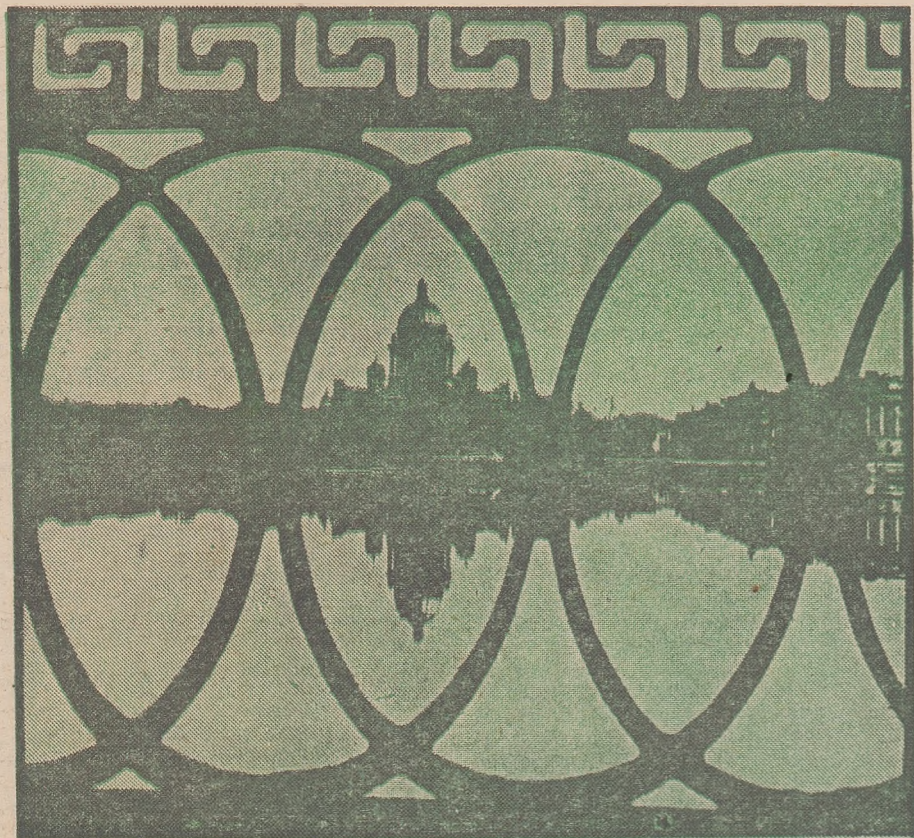
Nu de mult s-a constatat că turnul din Pisa are un rival la fel de celebru: Big Ben. Turnul cu ceas care domină palatul Westminster are o ușoară înclinare spre curtea interioară a clădirii Camerei Comunelor. O dată cu primele semnale de alarmă, au fost luate și cele dintîi măsuri pentru consolidarea temeliei întregului complex. Se crede că principala cauză a înclinării turnului ar fi lucrările de construire a unui mare garaj sub clădirea parlamentului britanic.

Principatul Liechtenstein continuă să fie una dintre țările în care femeile nu au drept de vot, deși alcătuiesc majoritatea populației. Dar, cum anul viitor urmează să aibă loc alegerile generale, recent a fost organizat un referendum pentru soluționarea rapidă a problemei. Cea mai mare parte a celor chestionați au hotărît că „femeile nu sînt încă apte pentru a beneficia de dreptul de vot”. Nu mai e cazul, credem, să subliniem că au fost consultați numai bărbați.

Teritoriul Republicii Sud-Africane este împărțit în zona „albă” (87 la sută din suprafață, 99 la sută din bogății) și bantustane: rezervații tribale. Termenul de bantustan e legat de prima colonizare forțată a tribului bantu în R.S.A. Aproape toate ban-

globul
globul globul
globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul

Geometrie leningrădeană

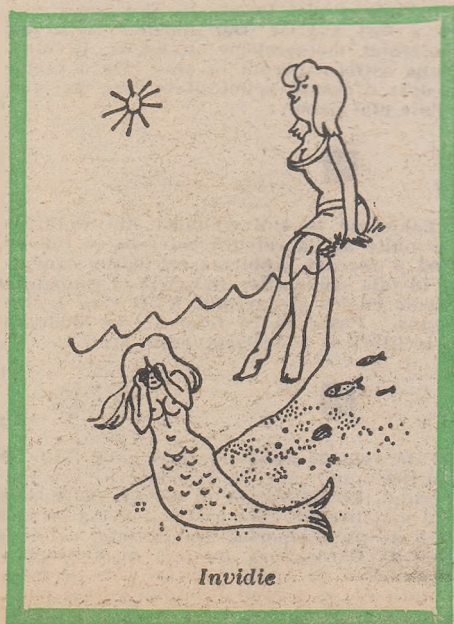
LA POLUL SUD

Antigelul peștilor

Una dintre problemele care-i intrigă mult pe specialiștii în materie poate fi formulată în întrebarea: cum supraviețuiesc peștii în mărele Antarctidei, unde, deși mediul se menține lichid, temperatura apei scade cu 2-3°C sub 0°? Cercetări întreprinse, independent, de savanți sovietici și americani au dus recent la interesante constatări în această privință.

După cum se știe, temperatura e unul dintre cei mai critici parametri ai organismului animal; o viețuitoare moare din cauza febrei, așa cum moare și de pe urma unei temperaturi prea coborâte. De ce trăiesc totuși peștii la Polul Sud? Pentru că au, în trupul lor, o glicoproteină care îndeplinește exact funcția antigelului într-un radiator de automobil.

Substanță de culoare albă, această glicoproteină izolată din singele peștilor respectivi are calitatea de a-l menține lichid la o temperatură la care, în mod normal, ar trebui să se congeleze. Să nu uităm că, indiferent de specie și de ambianța în care trăiesc, peștii fac parte din categoria așa-ziselor animale cu sînge „rece”. Cu alte cuvinte, n-au mecanismele termoregulatorie ale mamiferelor și împrumută temperatura mediului inconjurător. Un pește obișnuit n-ar putea, așadar, rezista „frigoriferului” din adîncurile oceanelor antarctice. Totuși, grație glicoproteinei din circulația sanguină, acolo se zbenzue — de parcă ar fi în Mediterana — cel puțin 6-7 specii, cu o lungime care variază între 15 cm și 1,5 m; acestea din urmă ating o greutate de aproape 50 kg. Extrem de gustoasă, carnea lor aduce întrucîtva cu cea a somonului.

Invidie

Dar descoperirea „antigelului” animal are un interes care depășește domeniul ihtiologiei pure. Studiarea aprofundată a compoziției sale exacte, precum și a modului cum acționează, va duce, poate, la realizarea unor mari progrese în procesul de adaptare la frig a omului și a altor mamifere. După cum se speră și că glicoproteina va usura înțelegerea mecanismului de înghețare a apei. Căci, în ciuda aparențelor, acest fenomen este departe de a fi simplu și trecerea din starea lichidă (în care moleculele sînt în relații „întîmplătoare”) în starea solidă (unde ele sînt organizate pe un plan superior) are încă multe necunoscute.

FENOMENE (SUPRA)NATURALE

Atenție, plouă cu rațe!

Un vînt puternic silise nava științifică de prospecțiuni „Ecuador” să se tragă către țărîmul Kamceatka. Profitînd de clipele de răgaz, echipajul își punea în ordine uneltele de pescuit. Deodată, printre oamenii care lucrau pe punte s-a prăvălit din întunericul nopții o rață. Curînd au urmat alte cîteva păsări, atrase probabil de lumina reflectoarelor; se loveau de vas și se prăbușeau fără cunoștință pe punte.

Vestea insolitului fenomen s-a răspîndit ca fulgerul pe întreaga navă și toți membrii echipajului, care nu erau în schimburi, au dat buzna pe punte spre a privi rațele care continuau să „atace” nava. Pentru a salva păsările de o moarte absurdă, comandantul navei a ordonat stingerea tuturor luminilor care nu erau neapărat necesare.

Un timp, această măsură a părut să dea rezultatele scontate, dar curînd rațele au început din nou să se prăbușească pe vasul aflat în întuneric. „Invitate” în cabine și servite de marinari cu apă și mîncare, rațele refuzau tratația, ba chiar încercau să-și ciupească salvatorii.

Dimineața, puntea navei avea aspectul unei ferme de rațe. Rățoi se plimbau tînțoși de colo pînă colo, sub privirile admirative ale consoartelor lor...

Păsările salvate au rămas pe navă pînă cînd vremea s-a liniștit. În tot acest timp ele n-au dat nici o atenție

echipajului care lucra pe punte, de parcă „Ecuador” le aparținea în exclusivitate. În schimb, nu mai refuzau tratațiile oferite cu generozitate. Iar după cîteva zile au părăsit, după cît se pare fără o umbră de regret, temporarul domiciliu, răspîndindu-se deasupra mării.

DE LA 9 LA 40 DE ANI

Cu inele pe gît

Cînd împlinesc 9 ani, fetițelor din tribul caian, din Birmania, li se înfășoară în jurul gîtului o sîrmă de aramă, de grosimea unui deget. Din trei în trei ani, se mai adaugă cîte un inel, pînă cînd se adună 20-23 de inele. „Încins” cu aceste inele, gîtul se lungește treptat-treptat. Într-o vreme, inelele erau de aur, acum sînt însă de aramă și cîntăresc 7 kg.

Mulțumită acestor inele, frumoasele localnice merg drept, cu capul foarte sus, avînd astfel o alură elegantă, maiestuoasă. De asemenea, prin lungirea coardelor vocale, glasul femeilor caiaue devine foarte subțire.

Frumoasele „salbe”, uneori bogat ornamentate, sînt lăsate moștenire din generație în generație. Dar vechiul obicei începe tot mai mult să fie dat uitării. Anul trecut, de pildă, într-un sat de caiani, din 100 de femei numai 15 purtau tradiționalele inele.

Cînd împlinesc 40 de ani, femeile își scot originalele inele de aramă, dar nu au de suferit nici un fel de consecințe de pe urma descătușării bruște a gîtului care, treptat-treptat, se scurtează și se îngroașă, revenind la dimensiunile unui gît obișnuit.

Cum a luat naștere, însă, acest străvechi obicei?

Una din legende care circulă în legătură cu acest vechi obicei spune că el a apărut din dorința femeilor caiane de a se apăra împotriva bărbaților din triburile vecine care făceau dese incursiuni și le răpeau. Or, cu gîturile lor neobișnuit de lungi, femeile îi înfricoșau pe răpitori. Apoi, gîturile lungi au devenit semne de distincție și frumusețe.

Altă legendă afirmă că tribul caian ar fi urmașul șarpelui mitologic „Ka-

gas” și, ca să semene cît mai mult cu el, caianii au început să-și lungească gîturile.

A treia și ultima legendă spune că, de mult, în vestul Birmaniei trăiau niște tigri feroci. Ei atacau deseori și fără teamă pe băștinași, care s-au văzut nevoiți să-și înfășoare gîturile cu sîrmă, spre a se feri de colții cruntelor feline.

CALEIDOSCOP

Cel mai original

În octombrie 1972 a avut loc la Bruxelles un concurs de ospătari pus sub semnul originalității. Cu acest prilej măștrii tăvil și șervețului s-au întrecut pe sine. În timp ce serveau, ospătarii italieni cîntau cu un glas dulce. Olandezul Karel Van Munn se deplasa printre mese pe patine cu roțile spaniolul Mario Pojas lua comanda de ceaiuri dansînd un infocat hot, iar un ospătar din Singapore jongla cu tava cu pahare și cuțite. În timp ce făcea plata, cu mișcări de prestidigitator, scotea din urechea clienților un trandafir galben.

„Varia”
ia varia varia v.
a varia varia varia v.
varia varia varia varia v.
aria varia varia varia var
a varia varia varia varia v.
aria varia varia varia varia v.
ia varia varia varia varia vs
varia varia varia varia varia

În pofida așteptărilor, premiul n-a fost obținut totuși de nici unul din are ospătării-scamatori. „Premiul pentru originalitate” — un smoking cu fire-turi de aur — a fost decernat iugoslavului Elko Krestici care a uimit juriul prin... amabilitatea și corectitudinea cu care servea clienții. În modul cel mai obișnuit cu putință!

„Măgar — taxi”

Turistii sînt, se știe, amatori de insolit. La Veneția se plimbă în gondole, iar în cunoscutul parc american Disneyland, călătoresc în vapoare cu zburătoare ca pe vremea lui Mark Twain. În Mijia — orașel din provincia spaniolă Malaga — o mare atracție turistică este „măgar-taxiul”, cum ar suna tradus în limba română. Posesor al cîtorva măgari, un spaniol întreprinzător a organizat un adevărat „birou de închiriere”. În schimbul unei sume convenabile turistii obțin „taxiul” dorit. Pentru a nu se confunda cu semenii lor și pentru ca oaspeții să se poată imortaliza pe acest original mijloc de transport, taxiurile patrupe de poartă o tăbliță indicatoare. Se pare că harnicile animale sînt foarte solicitate, printre altele și pentru cîntecul lor: nu cer bacșiș.

Cine conduce mai bine?

Studiînd un vast material statistic privitor la accidentele de automobile, Herbert Lebenz — un expert vest-german în transporturi — a observat un fapt revelator. Mașinile conduse de femei au suferit foarte puține accidente. Aprofundînd cercetările, Lebenz a conchis: femeile sînt mai atente, mai echilibrate și mai prudente decît șoferii-bărbați.

Mai mult, femeile obosesc mai puțin decît bărbații. Principala superioritate a femeilor constă, însă, în faptul că, o dată instalate la volan, ele își păstrează amabilitatea în relațiile cu alți șoferi, ceea ce, din păcate, nu se poate spune și despre bărbați. Șoferul ideal este deci femeia? Nici gînd, răspunde totuși Herbert Lebenz. Căci tot cercetările lui i-au arătat că femeile confundă prea des partea stîngă și partea dreaptă a șoselei și închid foarte neglijent ușile mașinilor.

CASA PRIETENIEI ROMÂNNO-SOVIETICE — BUCUREȘTI

**PROGRAMUL MANIFESTĂRIILOR ÎN PERIOADA
30 martie — 5 aprilie 1973**

Vineri 30 martie, ora 19: Conferința: „Cercetări sovietice în Antarctica”. Va vorbi Gheorghe Neamu, cercetător științific la Institutul de geografie. Urmează un program artistic.

Sâmbătă 31 martie, ora 19: Ciclul: „Pe meridianele socialismului — orizont contemporan”. „Praga — centru de artă și cultură”. Va vorbi Amelia Pavel, critic de artă. Urmează un program de filme documentare și un film artistic.

Duminică 1 aprilie, ora 10.30: Manifestare pentru tineret. Ciclul: „Cultul muncii — frumusețea muncii”. Conferința: „Universul pasionant al invențiilor, descoperirilor și perfecționărilor tehnice”. Va vorbi ing. Sergiu Florică de la Oficiul de stat pentru invenții și mărci. Urmează un program de filme documentare și un film artistic.

Ora 19: Ciclul: „România artistică — relief contemporan”. Puncte de vedere: „Arta cinematografică în cultura contemporană”. Participă: Florian Potra, critic de artă, Andrei Blaier, regizor, Constantin Stoiciu, scenarist. Urmează un program de filme documentare și un film artistic.

Marți 3 aprilie, ora 19: Ciclul: „Carta progresului României socialiste”. În dezbatere: „Perfecționarea continuă a organizării societății — obiectiv esențial al etapei actuale”. Va vorbi conf. univ. dr. Ion Răvar, director general adjunct al Direcției centrale de statistică. „Anul unor sarcini și responsabilități decisive”. Va vorbi conf. univ. dr. Armand Poper.

Miercuri 4 aprilie, ora 19: Ciclul: „Pe meridianele socialismului — orizont contemporan”. Conferința: „Budapesta — dimensiuni culturale”. Va vorbi Dorin Iancu, ziarist. Urmează un program de filme documentare și un film artistic.

Joi 5 aprilie, ora 19: Manifestare consacrată împlinirii a 100 de ani de la nașterea compozitorului, pianistului și dirijorului rus Serghei Rahmaninov. Va vorbi dr. Vasile Tomescu, secretar al Uniunii Compozitorilor, membru corespondent al Academiei de științe sociale și politice. Urmează un recital vocal-instrumental prezentat de soliști ai Filarmonicii de stat „George Enescu” și un film artistic.

**Cu vislele
pe ocean**

(Urmare din pagina 1 a)

totuși zile cînd mina mă durea iar groaznic. Încît eram gata să arborez steagul alb. A doua zi nici nu mai voiam, însă, să aud de așa ceva. În felul acesta, căzînd dintr-o extremă într-alta, am plutit în voia vîntului și a valurilor pînă cînd barca noastră, aproape goală (proviziile de apă și alimente se terminaseră) s-a apropiat de Marea Barieră de Corali.

Tărîmul Australiei era însemnat pe hartă foarte aproximativ. Vremea era mizerabilă. Valurile ne izbeau fără răgaz. Era un chin cumplit. În aceste condiții Sylvia nu prea putea visli, iar navigînd în derivă aveam „sansa” de a ajunge într-o situație similară cu

cea de lîngă Onotoa, dacă nu și mai rea. În această zonă a Barierei de Corali nu s-au făcut măsurători topografice și recifele nu sînt însemnate pe hartă. Încît era puțin probabil ca vreun căpitan să-și aducă acolo vasul ca să ne salveze. Deci trebuia să ne descurcăm singuri... În ultimele trei zile am dormit foarte puțin în bezna adîncă nu se auzea decît mugetul valurilor dezlănțuite. Barca era zvîrlită de colo-colo ca o coajă de nucă. Aveam așa de puține speranțe de supraviețuire, încît nici nu mă mai gîndeam la rană.

Dar și de astă dată am avut noroc. Norocul, plus experiența ne-au ajutat și acum să păcălim moartea. Și, în trei zile, navigînd în derivă sau vîlînd, am izbutit să trecem peste Marea Barieră de Corali — ultima piedică în calea spre „cucerirea” Oceanului Pacific. După 361 de zile și 8 000 de mile în largul mării am zărit, în sfîrșit, ceea ce doream cu atîta patimă: pămînt, Australia!

INTREPRINDEREA DE INDUSTRIE LOCALA Nr. 1

BRĂILA

Piata Hristo Botev, Bloc A2, Telefon 12990

Produce și livrează fără repartiție pe bază de comandă următoarele produse:

- Roabe metalice cu roată cau- ciuată.
- Mașini de gătit tip 12 A.
- Rezervoare metalice de la 500 l la 50 000 l:
- cilindrice orizontale
- cilindrice verticale
- paralelipipedice.
- Burlane negre.
- Coturi drepte.
- Cuptoare tărănești.
- Paturi metalice tip internat — se pot suprapune
- Jgheaburi, burlane și coturi sineale.
- Dolapuri metalice pentru bai- ne, acte și seule.
- Transperante din fire cord.

VĂ OFERĂ

ASIGURAREA DE ACCIDENTE CORPORALE

Se încheie de persoane în vîrstă de la 16 la 70 de ani (televii școlilor profesionale, care realizează venituri proprii în practică sînt acceptați la asigurare de la vîrsta de 14 ani).

Asigurarea se poate încheia pentru sume asigurate fixe (10 000 de lei pentru caz de invaliditate permanentă totală și 5 000 de lei pentru caz de deces sau pentru dublul ori triplul acestor sume), pe durate de la 3 luni în sus.

Primele de asigurare sînt în funcție de categoria profesională (categoria tarifară reflectă gradul de pericolitate al îndeletnicirii asiguratului):

Categoria tarifară	Prima de asigurare	Durata asigurării
I	12 lei	6 luni
II	12 lei	3 luni
III	15 lei	3 luni
IV	27 lei	3 luni

Accidentele cuprinse în asigurare sînt următoarele evenimente subite, provenite din afară și fără voința asiguratului: explozia, prăbușirea de teren, lovirea, căderea, atacul din partea unei persoane sau a unui animal, trăsnetul, acțiunea curentului electric, arsura, degerarea, inecul, intoxicarea subită, asfixierea din cauze subite, accidentele întimplale ca urmare a circulației mijloacelor de transport, urmările imediate (deces sau invaliditate permanentă) ale efortului excesiv și subit determinat de o forță majoră în timpul producției etc.

Asigurarea se poate încheia și pentru sume asigurate convenite, asupra cărora s-a căzut de acord cu ADAS, pe durata de 1—5 ani, primele de asigurare fiind convenabile.

Pentru încheierea asigurării, vă puteți adresa responsabililor cu asigurările din întreprinderi, organizații economice instituții, C.A.P., agenților și inspectorilor de asigurare sau — direct — oricărei unități teritoriale ADAS.

M E F M C

LANSEAZĂ

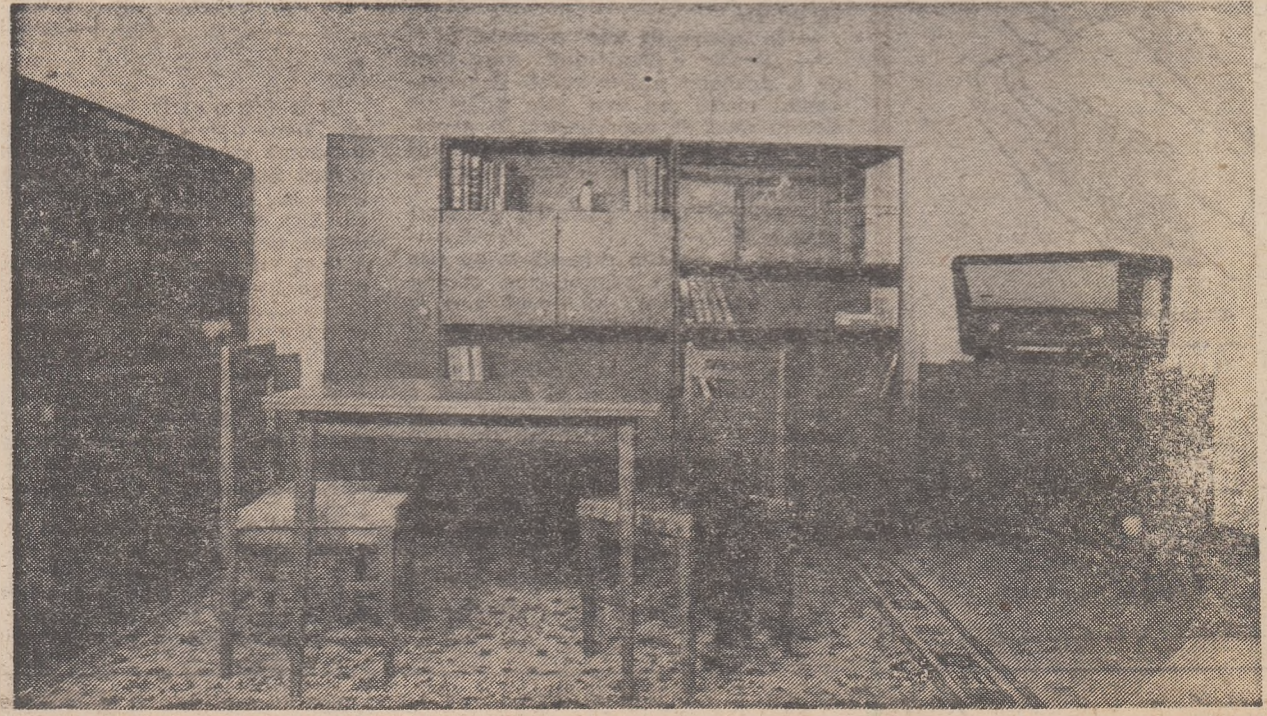
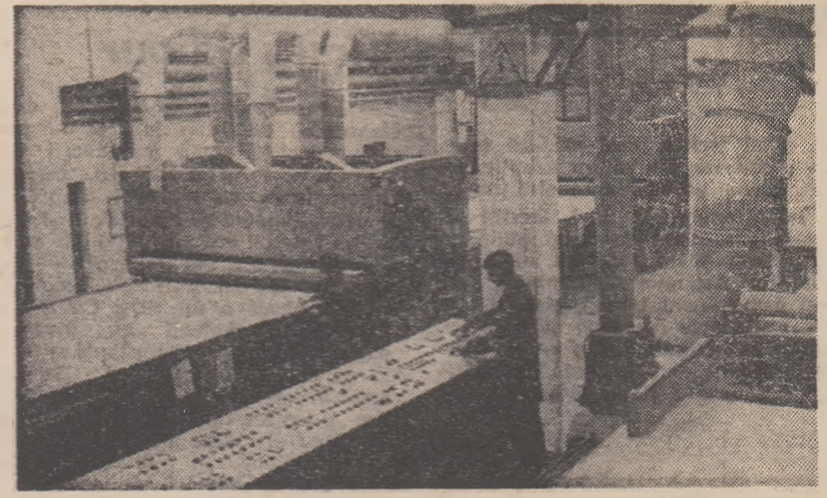
UN PRODUS NOU

PAL ÎNNOBILAT

Plăci aglomerate din lemn spacluite și emailate-texturate. Culori uni, texturi de furnir (nuc, stejar, teak, palisandru). Finisaj mat sau luciu. Moderne, rezistente, estetice.

PAL INNOBILAT — materialul ideal pentru mobilier și amenajări interioare în locuințe, hoteluri, întreprinderi, mijloace de transport terestre, navale, aeriene.

COMENZII:
C.E.I.L. SUCEAVA tel. 10 793
înt. 110 sau 152
București — I.P.D. Mobila —
Str. Gării Herăstrău nr. 2,
sect. I

Mama ideală — mit și realitate

Formula poate fi auzită frecvent. De pildă, atunci când o tinăra soție își așteaptă primul copil: „O să fie o mamă ideală”, spun cei care o cunosc. Sau, dimpotrivă, atunci când o femeie atinge o vîrstă care depășește prima tinerețe, fără a fi avut vreun copil: „Păcat, ar fi fost o mamă ideală!”

Ce teme există pentru asemenea afirmații? Greu de spus, întrucît lipsește singurul element capabil să confirme sau să infirme acest pronostic: copilul. Atîta vreme cît el se menține în sfera fanteziei, orice apreciere cu privire la cea care încă nu e mama lui face parte tot din domeniul imaginației.

Un alt factor important pentru definirea mamei „ideale” e numărul copiilor. O comportare atentă, grijulie și duioasă față de copilul unic nu se extinde automaț și în cazul cînd apar al

Va fi o mamă ideală?

doilea și al treilea, mai ales că între mamă și fiecare din ei nu e obligatoriu să existe aceeași compatibilitate.

Să luăm exemplul unei familii în care mama se înțelege de minune cu cei doi băieți — unul de opt ani, celălalt de trei. Amîndoi seamănă cu ea, fizic și psihic: sînt blonzi, potoliți, ascultători și foarte receptivi pe plan intelectual. În schimb, fetița — în vîrstă de cinci ani — e brunetă, încăpățînată, capricioasă și de o îndrăzneală

care o face să se cațere pe cele mai înalte garduri și să mîngîie cei mai agresivi ciini.

Oricît s-ar strădui biata mamă cu această odraslă, ea nu reușește de fel să fie „ideală”. Din fericire, tatăl — brunet, încăpățînat, capricios și curajos — e modelul după care a ieșit copia fetiței. El are sarcina de a educa și ghida în viață pe micul său alter ego, influențînd în bine trăsăturile care le reflectă pe ale lui însuși și, în treacăt fie spus, autocontrolîndu-se cu ajutorul acestei oglinzi vii.

Adesea, o mamă își inchiupie că, pentru a atinge nivelul „ideal”, trebuie să se subordoneze total copiilor sau, așa cum se spune în mod curent, „să trăiască numai pentru ei”. E o imensă greșeală. Ciuntindu-și propria personalitate, devenînd o jumătate de om, ea îi lipsește tocmai pe cei cărora vrea să se devoteze de o bună parte din prețioasele ei calități: pasiunea pentru profesie, interesul pentru lectură, muzică, arte plastice etc., simpatia pentru prieteni (deci sociabilitatea ei) ș.a.m.d.

Excesul necontrolat de dragoste maternă riscă să transforme căminul într-o temniță, atît pentru mamă, cît și pentru copil. Acesta nu trebuie înăbușit prin cocoloșire, ci, dimpotrivă, stimulat să se verifice singur prin noi și noi încercări, de tipul celor pe care i le rezervă viața. Astfel, el trebuie îndemnat să ajungă, repede și ușor, la un modus vivendi cu ceilalți copii — de pe stradă, de la grădiniță, din școală — făcînd concesii necesare și învățînd că societatea nu e dispusă să-l răsfețe așa cum îl răsfață mama. Altfel, copilul capătă din ce în ce mai ferm convingerea că totul i se cuvine prin intermediul părinților săi și că nimic nu mai trebuie dobîndit prin propriile sale strădani. Egoismul lui nu mai cunoaște margini și cea dintîi care are de suferit este chiar mama „ideală”.

Fiecare din noi am auzit, măcar o dată în viață, o asemenea mamă vîlîndu-se: „După tot ce am făcut pentru el, asta mi-e răsplată?” Da, asta e răsplată unei greșite educații. Și e o răsplată meritată!

MODĂ

Virșta de aur

— Irina Sumina, în calitatea dv. de creatoare de modele, ce ne puteți spune despre moda primăverii 1973?

— Că a vorbi despre ea, înseamnă același lucru cu a vorbi despre ziua de ieri. Elementul surpriză a dispărut de mult de pe ordinea de zi. Nu se prevăd cotituri de 180 de grade — și nu mă refer numai la moda acestui an, ci și la aceea a lui 1974. Cu atît mai mult cu cît creatorii au învățat să „educe” moda și să-i planifice evoluția pe cel puțin doi ani. De aceea, dacă în această primăvară recomandăm o garderobă feminină elegantă, dar și cu elemente sportive, ea va rămîne valabilă și la anul. Fiîndcă după ani de căutări, de oscilații (ale gustului și... lungimii), se poate spune că intrăm...

— În „epoca de aur” a modei?

— „Epoca” e prea mult spus, înșă de o „bienală” putem vorbi. Democratismul modei nu mai este astăzi un simplu mod de exprimare: în garderoba noastră se bucură de drepturi egale stiluri diverse — sportiv, clasic, romantic.

— Pentru toate gusturile și toate virștele?

— Da. Și această diversitate nu este întimplătoare. În primul rînd, creatorii de modele vor să contribuie la afirmarea individualității fiecăruia. În al doilea rînd, ne vine în ajutor industria textilă. În al treilea rînd, să nu uităm că moda — și aceasta-i o particularitate constantă a ei — se adresează adesea istoriei, nu prin copierea a ceea ce a fost, ci prin actualizare, prin modernizare. Cîte idei nu ne-au venit din anii '20 și '40 ai secolului nostru! Căci tocmai în acele perioade caracterul practic și comod al îmbrăcămîntii a început să se situeze pe primul plan.

— Inseamnă că și azi se află tot pe primul plan?

— Da. Și nu întimplător. Acum vreo cinci ani, demograții anunțau că lumea întinereste. Și moda și-a întors îndată fața către consumatorii tineri.

Ținută sportivă — mereu actuală

Ultimele date demografice ne spun altceva: că a devenit dominant „grupul” celor de 30—35 de ani. De aceea, eroina modei este femeia de treizeci de ani.

Nadejda Jeleznova

Vreți să aflați ceva și enciclopediile pe care le aveți la îndemînă nu vă dau răspunsul dorit? Vă invităm să ne adresați nouă întrebarea dv., mai ales dacă ea este de interes general.

Precizări

I. Aș dori să-mi spuneți în ce orase au avut loc Concursurile și Festivalurile Internaționale „George Enescu”, precum și anul celei mai recente ediții a acestui concurs.

Dara Nicolae
Timișoara

R.

Concursul și Festivalul Internațional „George Enescu” a fost instituit în anul 1958 cînd a fost organizat și primul concurs. Toate edițiile Concursurilor și Festivalurilor Internaționale „George Enescu” au fost organizate la București, iar ultima s-a desfășurat în anul 1970.

I.

V-aș ruga să-mi explicați ce se înțelege prin „Toate drepturile rezervate”, mențiune care am întîlnit-o în unele cărți? De ce această specificație nu se află pe toate cărțile?

Emilian Secoșianu
Bocea
Jud. Caraș-Severin

R.

Cînd într-o carte se atrage atenția că „Toate drepturile sînt rezervate” înseamnă că editura care a pregătit pentru tipar și a publicat opera unui autor are drepturi depline asupra cărții. Altfel editura nu are dreptul să editeze aceeași carte.

Dacă înainte vreme numai Editura pentru literatură universală (astăzi Editura „Univers”) încheia contracte cu străinătatea și publica traduceri, avînd deci „Toate drepturile rezervate” (de pildă, ciclul „Forsythe Saga”, „Regii blestemați” etc.), astăzi există și alte edituri ca: Editura „Albatros”, Editura „Eminescu”, „Cartea românească” care încheie contracte cu străinătatea și publică traduceri ale unor opere importante.

I.

Care e scrierea corectă a cuvintelor: sesizare sau seizare și reperusiune sau repercursiune; v-am întregat des-

dialog
dialog dialog
dialog dialog dialog
alog dialog dialog dialo
og dialog dialog dialog o
dialog dialog dialog dialog
log dialog dialog dialog di
dialog dialog dialog dialog
og dialog dialog dialog dialo

pre acest lucru, deoarece în unele dicționare și publicații le-am întîlnit sub una din cele două forme, iar în altele sub cealaltă.

Sorohan Maria
Ploiești

R.

Intr-adevăr, se întîmplă ca același cuvînt să apară uneori transcris în mai multe forme, adesea greșite. Lingviștii se străduiesc să remedieze această situație prin lucrări de specialitate, în periodicele literare și, mai ales, prin îndreptare. Ultima ediție (a III-a) a Îndreptarului ortografic, ortoepic și de punctuație din 1971, precizează că forma corectă a cuvintelor de mai sus este: sesizare și repercursiune.

CORESPONDENȚĂ SENTIMENTALĂ

Cititorii între ei

„Lucrez în cadrul întreprinderii „Arta grafică” din București. Sînt elev în ultimul an la liceu și am 20 de ani. Doreș să corespund cu tineri din întreaga țară, între 16 și 25 de ani. Liviu Răpeanu, I. P. Arta Grafică, str. Șerban Vođă nr. 133, sector V, București.”

Ne-ar părea bine să putem ajuta în „lupta cu singurătatea” un cititor atît fidel, cărui îi dorim mulți prieteni.

În continuare, un mic grupaj de scrisori primite din comuna Bucecea, jud. Botoșani, localitate care revine frecvent în această rubrică. Putem trage de aici concluzia optimistă, pentru noi, că avem mulți prieteni la Bucecea și optimistă, în genere, că tinerii — mai exact tinerele — din Bucecea sînt oameni prietenoși. Oricum, bucececele pot fi considerate un fel de „regine ale balului” la această rubrică.

„Mă numesc Neamtu Creola — Mihaela, sînt elevă în anul III la liceul teoretic din comuna Bucecea și vreau să corespund cu tineri și tinere din întreaga țară pe diferite teme sentimentale. Adresa mea: str. Morii „1 Mai” nr. 52, com. Bucecea, jud. Botoșani.”

„Mă numesc Dumici Silvia și sînt elevă în anul II la liceul de cultură generală din Bucecea. Aș dori să corespund, pe diverse teme, cu tineri și tinere din diferite colțuri ale țării. Adresa mea este următoarea: Bloc 14, etaj III ap. 13, com. Bucecea, jud. Botoșani.”

„Mă numesc Iorga Rodica, am 18 ani și aș dori să corespund cu tineri și tinere din întreaga țară pe diverse teme. Iorga Rodica, sat Călinești, str. Națională, com. Bucecea, jud. Botoșani.”

„Mă numesc Tatiana Chiriac, am 17 ani și sînt elevă la liceul din Bucecea. Doreș să corespund cu tinere și tineri din întreaga țară pe diferite teme. Adresa mea: str. Morii „1 Mai” nr. 47, com. Bucecea, jud. Botoșani.”